

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 31-32 (810-811) RUGPJŪČIO—AUGUST 5

• 1965 metai • 15 centų

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY •

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368-6813

KLB Tarybos rinkimai

Naujosios Kanados Liet. Bendruomenės Tarybos rinkimai nepraėjo blankiu šešėliu. Atsirado nuomonių, komentarų, pasiūlymų. Ta proga verta vieną kitą dalyką paaiškinti, kol visa tai tebėra studijinėje plotmėje ir nesukėlė didesnio ar mažesnio erzio. Norėtume pakalbėti apie: naujosios Krašto Valdybos būstinę, mažųjų apylinkių atstovavimą naujoje taryboje ir pačios rinkimų sistemos keitimą reikala.

Krašto Valdybos būstinė jau yra buvusi dviejose kolonijose — Toronte 7 metus ir Montrealyje 6 metus. Šiuo metu ji tebėra Montrealyje, tačiau patys montrealiečiai kelia klausimą, ar ne reikėtų centrą vėl grąžinti į Torontą? Be to, tai yra tiksliai nuomonė, ne sprendimas. Torontiečių nuomonė dar nėra išryškėjusi, tačiau jau ir dabar galime drąsiai tvirtinti, kad jokio veržimosi į valdžią čia nėra. Jei suvažiuosime metu paaiškėtų, kad yra galimybių sudaryti veiksmingą Krašto Valdybą kurioje nors kitoje kolonijoje, torontiečiai su malonumu už tai balsuos. Faktas, kad šioje taryboje torontiečių yra dauguma, dar daug ko nereikia, nes į krašto valdybą galima rinkti kiekvieną lietuvį, nebūtinai tarybos narį.

Mažųjų kolonijų atstovavimą naujoje Krašto Taryboje taip pat tenka peržvelgti realioje šviesoje. Tiesa, kad iš 30 išrinktųjų naujosios Tarybos narių tik 2 yra iš mažos kolonijos (Ottawos), kitus atstovus pasiskirstant torontiečiams, montrealiečiams ir hamiltoniečiams, betgi šią Tarybą sudarys jau ne 30, o mažiausia 50 atstovų, nes be rinkimų narių į Tarybą dar įeina ir kiekvienos apylinkės pirmininkas arba jo atstovas. Apylinkių turime 20. Atėmus tris didžiąsias, lieka 17 mažesniųjų apylinkių atstovų, plius du „mažuosius“ išrinktus, gaunasi 19 „mažųjų“ atstovų. Devyniolika iš 50 nėra jau tokia nereikšminga mažuma, kaip kai kas bando aiškinti. Juo labiau klaidinga yra sakyti, kad mažosios apylinkės naujoje Taryboje bus beveik neatstovaujamos.

Pagaliam ir dar vienas aspektas. Daugiausia balsų gavę atstovai nesurinko jų vienoje didesnėje kolonijoje. Kaip taisyklė, apie pusę balsų jiems davė mažosios apylinkės. Vadinasi, jie, nors ir gyvendami didelėje apylinkėje, tik dalinai tą didžiąją apylinkę atstovauja. Jie atstovauja visus Kanados lietuvius, kurie tik už juos balsavo — ir didžiąsias ir mažąsias kolonijas. Už kiekvieną logišką mažųjų apylinkių pasiūlymą jie be abejo balsuos.

Apygardinė tarybos rinkimų sistema nėra naujas dalykas. Pirmosios KLB Krašto Tarybos rinkimų taisyklės paskelbtos 1951 metais birželio 21 d. ano meto LOK-o (Laikinojo-Organizacinio Komiteto) ir pasirašytos LOK-o pirmininkės p. Juškevičienės ir sekretoriaus L. Balzaro, nustato, kad balsuojama apygardomis, kad ir rinkimai ir renkiamieji rikiuojami atskirais apygardiniais sąrašais. Buvo nustatytos keturios apygardos: Ontario, Quebeco, Winnipegio ir Vakarų. Toliau savo posėdyje tas pats LOK-as, pasiremdamas kartoteka, nustatė ir atstovų skaičių apygardomis, kuris buvo toks: Ontario 28, Quebecas 7, Winnipegas 2 ir Vakarų apyg. 3. Taip buvo ir išrinkta.

Kodėl gi nuo tos rinkimų sistemos vėlesniuose Tarybos suvažiavimuose atsisakoma? Pirmiausia todėl, kad išrinktieji tarybos nariai, gyvena tolimesnėse apygardose, ir Tarybos suvažiavimą rečiau kada atvykdamo. Antra — Kanados L. B. neveikia apygardomis, kaip tai yra JA Valstybėse. Išrinktieji apygardų atstovai, neįėjami į vietinių valdomuosius organus, neturėjo vietose jiems reikiamo užnugario. Kaip tik stengiantis kuo daugiausia mažųjų kolonijų atstovų turėti ir buvo įvesta dabartinė tarybos sudarymo sistema, duodant pilnas nario teises apylinkių pirmininkams, kurie geriausiai apylinkės reikalus žino ir kuriems, reikalui esant, apylinkė net turėtų padėti atvykti į metinį Tarybos suvažiavimą. Kartą buvo netgi pasiūlymas duoti kiekvienai apylinkei ne vieną, o du Tarybos narius. Tas pasiūlymas gal ir turėtų pagrindo, tik jokių būdų nereikėtų daryti apylinkėje dviejų rinkimų, kaip kai kas siūlo: apylinkės valdybos ir apylinkės atstovo į Tarybą. Abu atstovai turėtų būti tos pačios apylinkės valdybos deleguoti. Bet argi apylinkė, kuri dabar neatsiunčia ir suvažiuojamą nė vieno atstovo, galės atsiųsti du?

Susumuojant, žinoma, galima diskutuoti ir svarstyti, bet vargu ar rasime kita išeitį, kaip tik sukrauti pagrindinę bendruomenės centro našta ant didelių apylinkių pečių. O jeigu taip, tai ir Tarybos sastatė geriau turėtų daugiau tose apylinkėse gyvenančių atstovų, nes iš didesnio būrio lengviau prikalbinti žmones pasiimti pareigas krašto valdyboje ar kuriame kitame centriniame organe.

Kanadoje:

krizė finansų kompanijose

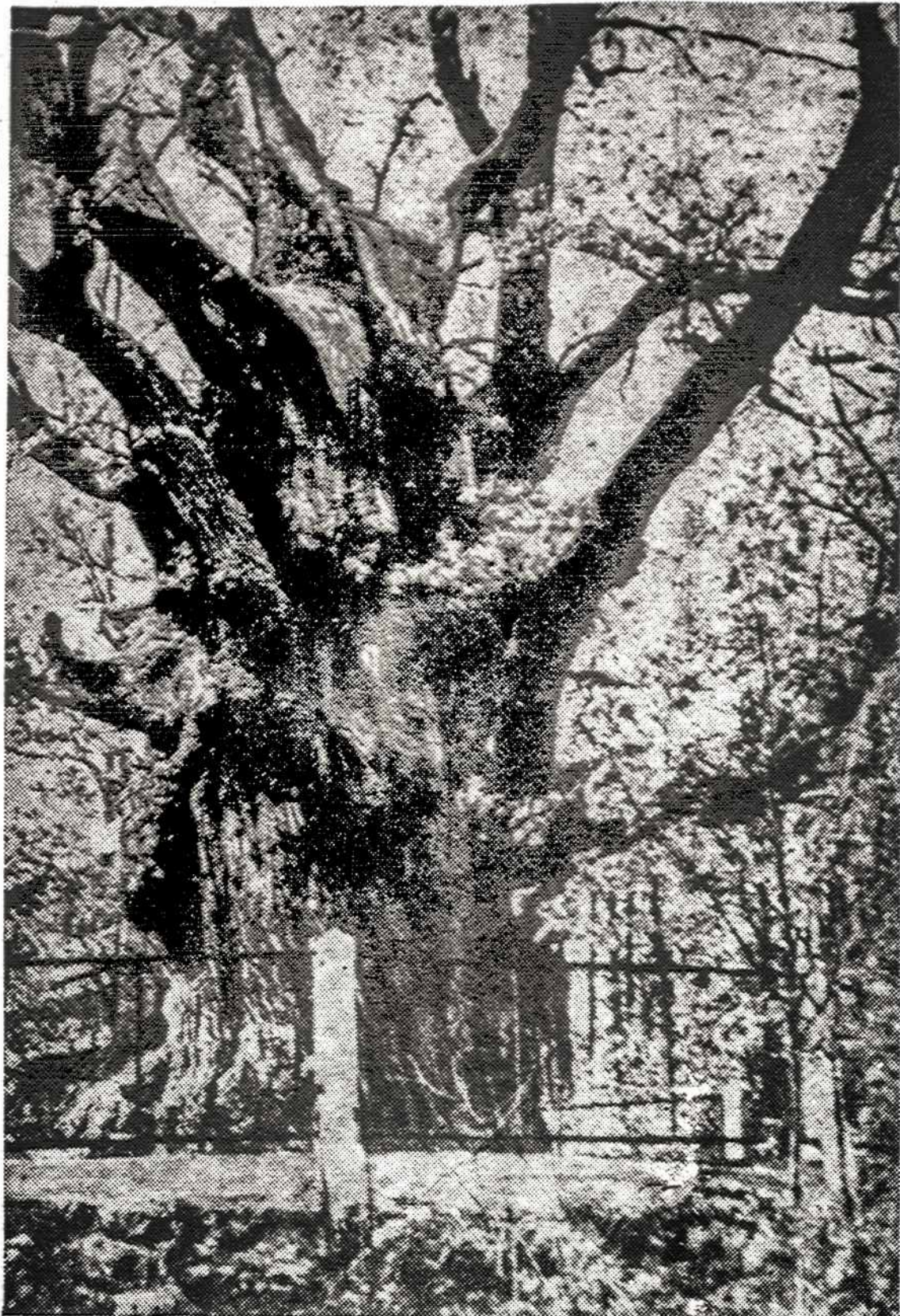
Viena iš didžiųjų finansų kompanijų — British Mortgage and Trust pateko į finansinius sunkumus ir reikėjo išsikviesti Ontario vyriausybę, kad išgelbėtų iš bankrutavimo. Bankrutavimo atveju būtų nukentėję ir kai kurie taupytėjai ir šerinkiniai. British Mortgage skolindavo pinigų kitių sąskaitų surinkimo kompanijai Atlantic Acceptance Corporation, kuri pasirodė turinti net \$100 mil. skolas. Kada viskas iškilo aikštėn, British Mortgage šėrai biržoje nukrito iš \$26 iki \$5. Kai kurios kitos Trust kompanijos norėjo gelbėti British Mortgage ir kompaniją nupirkti, tačiau vėliau, ištyrusios padėtį, nuo to atsisakė. Tada Ontario vyriausybė nutarė kompaniją gelbėti ir išdo pinigais iš skolos išpirkti. Tas sukelė daug kritiškų pasisakymų, nes British Mortgage direktoriai yra konservatoriai. Byla, atrodo, dar greitai nesibaigs, nes padėčiai gelbėti naudojami mokesčių mokėtojų sudėti pinigai.

Sovietai pradžioje Maskvoje besilankantį Kanados parlamento ir senato narių delegacijai padėti susijungti išskirtom šeimom, kurių dalis gyvena Ka-

nadoje, dalis Sov. Sąjungoje. Tą klausimą iškėlė Kanados delegacija ir net porą valandų diskutavo su augštais sovietų pareigūnais, kurie pažadėjo nedaryti sunkumų ir leisti artimoms šeimoms iš Sov. Sąjungos išvykti pas artimuosius gyvenančius Kanadoje. Lieka tik laukti ir stebėti, kiek sovietai savo pažadą vykdys.

Kanadiečiai užima pirmą vietą telefoniniuose pasikalbėjimuose. Praėjusiais metais kiekvienam kanadiečiui teko 592 telefoniniai pasikalbėjimai. Kanadiečiai tebe srityje jau pirmąją 12 metų iš eilės. Antroje vietoje lieka JAV, kur vienam piliečiui išeina 570 pasikalbėjimų per metus.

Uranijaus pardavimas Prancūzijai užkliuvo, nes Kanados vyriausybė nori pastatyti sąlygą, kad parduodamas uranijus nebūtų naudojamas atominiams ginklams. Denison Mines kompanija darė visas pastangas, kad ta sutartis praeitų, nes Prancūzija būtų pirkusi 100 mil. svarų uranijaus. Dabar Prancūzija pareiškė, kad pirkianti uranijų kur nors kitur.

Lietuvoje Stelmuzės ąžuolas, virš 2.000 metų senumo, dar vis gyvas

Prof. M. Roemeris apie liaudies 'seimą'

"Seimo" nutarimai išreiškė ne Lietuvos žmonių, bet Kremliaus valią ir jo politikos tikslus

(Elta) Prof. M. Roemeris buvo žinomas konstitucinės teisės žinovas ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų. Prieš 25 metus bolševikams okupuojant Lietuvą, vykdam rinkimus į vad. Liaudies Seimą ir to Seimo posėdžius, jis gyveno Lietuvoje ir visus įvykius iš arti stebėjo. Štai jo autoritetinę nuomonę apie Liaudies Seimą ir jo darbą.

"Tad 1940 m. liepos 21 d., — rašo prof. Roemeris, — susirinko Liaudies Seimas. Jis posėdžiavo 3 dienas. Iš klausė daug iškilmingų ir karštų kalbų, kurios visos kryo į vieną vyriausiąjį tikslą — sovietizuoti Lietuvą, dėtis į Sovietų Sąjungą, priėmė įvairias darbininkų, valstiečių, darbo inteligentų, vaikų delegacijas, kurios ji sveikino ir tą patį sovietams kartoję, daug ploję, kėlė ovacijas ir, žinoma, vienbalsiai priėmė nutarimus, kuriems jis buvo skirtas. Viskas vyko vienybėje, be jokių ginčų ir svyravimų. Didžiuliai sovietų vadų ir didvyrių atvaizdai puosė posėdžių salę. Viskas vyko taip, lyg tai būtų muzikos koncertas iš gaidų.

Pirmą dieną Liaudies Seimas priėmė dvi deklaracijas. Tai yra dvi pagrindines perversminės Lietuvos valstybės likimo deklaracijas. Pirmoji šių deklaracijų skelbia Lietuvą Socialistine Sovietų Respublika. Antroji — prašo Sovietus priimti Lietuvos Socialistinę Sovietų Respubliką ir Socialistinių Sovietų Respublikų Sąjungos sastatą kaip sąjunginę respubliką tais pačiais pagrindais, kuriais šioje sąjungoje dalyvauja Ukraina, Gudija ir kitos socialistinės sovietų respublikos.

Kitą dieną, liepos 22-ą, abi Liaudies Seimo priimtos deklaracijos paskelbtos "Vyriausybės žiniuose" aukso raidėmis ant ypatingo popieriaus...

Žinoma, šių abiejų deklaracijų nutarimų motyvai, pareikšti pačiose deklaracijose, yra tie patys, kurie jau buvo visuose mitinguose, agitacijose ir spaudoje nuolat skelbiami ir kartojami. Juos galima suskirstyti į dvi rūšis — iš vienos pusės peikimas ir net smerkimas visų, kas buvo nepriklausomoje Lietuvos Respublikoje, kurios negailestingoji 'kritika' piešia karikatūrinį visokių nuodėmių ir blogybių vaizdą, iš antrosios — be saiko idealizuojami sovietai, į kuriuos įsijungus būsias pagaliau laiduotas tikras Lietuvos 'suverenumas', tikras ūkio pakilimas, tikras tautinės kultūros žydėjimas, visiškai me-

ždinių ir dvasinių liaudies jėgų išaugimas... Kitaip sakant — Lietuvos Respublikoje buvęs pragaras, o Lietuvos Socialistinėje Tarybų Respublikoje Sovietų Sąjungos sastatė būsias tobulas, laimingas rojus. Žinoma, tą nepakenciamą pragarišką Lietuvos praeitį sugriovusi pati Lietuvos laudis, ir šią laimingą Lietuvos ateitį Liaudies Seimas kurias Lietuvos liaudies isakymu; esą, 'klausydamas liaudies valios' Liaudies Seimas nutaręs prašyti Sovietų Sąjungą priimti socialistinę tarybų Lietuvą ir savo sastatą.

Šiomis dviem deklaracijomis Liaudies Seimas vykdė tai, kas sudarė birželio mėnesį sovietų žygio į Lietuvą pačią esmę. Tai yra teisinis ne pačios Lietuvos socialistinių jėgų santykiavimo, ne jos 'liaudies valios', bet sovietų žygio į Lietuvą padarinys. Padarinys, kuris glūdėjo pačiame žygyje, kuris sovietų politikos sumanymas ir tiksliai įgyvendintas. Visa, kas nuo 1940 m. birželio 14 d. iki pat tų metų liepos 21 d. vyko Lietuvoje, tai buvo tikrai šios sovietų jėgų spaudimu pagrįstos jų politikos inscenizavimas, sui generis politinio teatro

vaidinimas. Šio inscenizavimo žymiausias sąmoningas veikėjas buvo Lietuvos Komunistų Partija, režisierius — Sovietų Sąjungos užsienio reikalų komisaro pavaduotojas Dekanozovas, jo padėjėjas — sovietų atstovas Lietuvai Pozdniakovas, Molotovui ir pačiam Stalinui vadovaujant. Artistais bei statistais buvo Liaudies Vyriausybė ir Liaudies Seimas. Liaudies Seimo 1940 m. liepos 21 d. deklaracijos — tai buvo sovietų karinio žygio į Lietuvą vaisius, tai buvo tikras negailestingas mažoms tautoms sovietų gana žiaurių politikos derlius.

Lietuva, Lietuvos liaudis — jokių sprendžiamų vaidmenų čia nevaizdino. Ji stebėjo įvykius, negalėdama pajudėti, paralyžiuota svetimos karinės bei politinės jėgos ir jos sąmoningų ir nesąmoningų, kartais naivių, agentų jai uždėtų pančių. Tačiau viskas buvo svetimųjų rusų daroma jos vardu: jos vardu kalbėjo ir veikė Liaudies Vyriausybė, jos vardu buvo organizuojami mitingai, eitynės ir demonstracijos, jos vardu buvo demonstruojami visokie plakatai, jos vardu buvo rašomi straipsniai, jos vardu rėkė mitin-

Esikimė motina neša savo kūdikį, įvyniotą į laukinio žvėries kaifą. Kanados spauda rašo, kad keičiantis gyvenimo sąlygoms eskimai bus priversti keliauti iš šiaurės sričių į pietus. Anot eskimų tyrinėtojo Diamond Jenness: "Šių dienų eskimai yra nugaltėti žmonės, nustebinti pasikeitimų, kurie emė skverbti į jų gyvenimą nuo šio šimtmečio pradžios.

CSC Globe & Mail foto

ESKIMŲ PROBLEMA

Kvebeko prancūzai padėjo išjudinti Kanados eskimų problemą. Ši senoji kanadiečių tauta jau kuris laikas yra atsidūrusi kryžkelėje — tautiniai ir ekonominiai. Anglų bei prancūzų kultūra ir kalba skverbiasi į jų tarpą, slopindama eskimiškąją. Net tolimosios tundros negali atriboti eskimų nuo baltųjų civilizacijos, kuri keičia visą jų gyvenimo būdą ir verčia netgi palikti senąsias gyvenvietes.

Visai tai problemai studijuoti federalinės valdžios šiaurės teritorijų ministerija yra sudariusi specialią komisiją, kuri priima nuomones bei pasiūlymus žodžiu ir raštu.

"Atelkite ir pasisakykite", — pareiškė komisijos pirmininkas A. Carrothers. Tarp kitko, manoma apklausti bent kelis šimtus pačių eskimų.

Pirmasis klausimas, su kuriuo komisija jau susidūrė, yra Kanados eskimų centro — sostinės reikalas. Iki šiol šiaurės teritorijos, nepriklausančios nei viena provincijai, yra valdomos tiesioginiai iš Otavos, išskyrus Mackenzie distriktą, kuris turi savo atskirą centrą Fort Smith vietovėje. Dabar siūloma Mackenzie distriktą praplešti iki teritorijos apimties su sostine Fort Smith. Kiti siūlo sostinės garbę atiduoti kelių centrai Hay River arba kasyklų centrai Yellowknife.

Komisijos adresas: P.O. Box 2502, station "D", Ottawa 4, Ont.

AMERIKIEČIAI DRĄSĖJA

JAV prezidentas L. B. Johnson, kaip atsimename, buvo išrinktas prezidentu nepaprasta balsų dauguma kaip atsvara prieš radikalią Goldwaterį. Tačiau pats faktas, kad prieš komunistus aiškiai išsėjęs Goldwateris buvo pastatytas prezidentinių kandidatų ir kad jis per balsavimą surinko milijonus balsų, neliko be pasekmių. Amerikos viešoji nuomonė aiškiai pakrypo į dešinę. Tai, be abejo, pajuto ir demokratai, ir pats prezidentas Johnsonas. Ne nuostabu tad, kad pradėjo keistis ir JAV užsienio politika, pasidaranti juo toliau juo kietesnė komunistams. Tai ypač matyti Vietname. Jeigu prie Kennedžio šiaurės Vietnamas buvo lyg kokia nepaliečiama tabu, tai Johnsonas pradėjo imti tą žvėrį už ragų. Ir

juo toliau, juo ima stipriau. Buvo sakoma, kad jei tik palies šiaurės Vietnamą, kils pasaulinis karas. Palietė ir nekilo. Buvo sakoma, kad kai tik amerikiečių pėstininkai pradės aktyviai kautis, į karą viešai išeis raudonoji Kinija. Bet pradėjo kariauti, o Kinija liko, kaip buvo. Sakė, kad raketų bazes, rusų aptarnaujamas, tikrai negalima paliesti. Palietė, ir nieko neatsitiko. Dabar vėl bauginama, kad nusiuntus į Vietnamą daugiau amerikiečių, kils didysis karas. Aišku, tai vėl tik bauginimas.

Juo drąsiau, juo geriau. Jeigu panašiais žingsniais būtų būtų eita nuo pat karo pabaigos, nebūtų nei Vietnamo, nei Kubos, nei Kinijos, nei, greičiausia, padalintos Europos.

Savaitės įvykiai

JAV VYRIAUSYBĖ KREIPESI Į JUNGTINIŲ TAUTŲ GEN. SEKRETORIŲ U THANT IR SAUGUMO TARYBĄ, PRAŠYDAMA PAGALBOS UŽBAIGTI KARUI VIETNAME. Tai yra naujas posūkis Amerikos politikoje, nes lig šiol buvo vengiama į Vietnamo konfliktą įsileisti Jungtines Tautas. Prez. Johnsonas spaudos konferencijoje pranešė tautai, kad amerikiečių karių skaičius P. Vietname bus padidintas iki 125.000 vyrų. Atsargos divizijos nebus šaukiamos į aktyvią karo tarnybą, bet susidariusiai spragai užpildyti padvigubinamas karo prievolos kontingentas iki 35.000 kas mėnesį. Nerimas demokratų senatorių tarpe, atrodo, prez. Johnsoną privertė imtis atsargos žingsnių ir galutinę problemos sprendimą atidėti keliems mėnesiams, kad per tą laiką turėtų progos pasireikšti Jungtinės Tautos, nors jos tikriausiai karo Vietname sustabdyti neįstengs. Amerikiečių lėktuvai

bombardavo dvi sovietinių priešlėktuvinių raketų platformas netoli Hanoi. Skelbiama, kad viena buvo visiškai sunaikinta, o kita gerokai pagadinta. Šios operacijos metu amerikiečiai prarado 5 lėktuvus — tris numušė priešlėktuvinės patrankos, o du nukrito sudūrė ore. Labai galimas dalykas, kad priešlėktuvines raketas aptarnavo sovietinis personalas. Tokių atvejų sovietai turėtų gerokai skaičių žuvusiųjų, bet tuo tarpu Maskva tyli ir neprotestuoja. Gelbėdami pašto lėktuvą parašiusiu nusileidusį pilotą, amerikiečių naikintuvai S. Vietnamo teritorijoje pirmą kartą apšaudė komunistinės armijos karius, mėginusius amerikietį paimti į karo nelaisvę. Auksų skaičius neskelbiama. Amerikietį išgelbėjo malūnsparnis. Hanoi jaučiamas padidėjęs nervingumas dėl prez. Johnsono pasiryžimo padidinti amerikiečių karių skaičių P. Vietname. Komunistinė spauda skelbia didėjančių pavojų S. Vietnamui. Giapnybos ministris Vo Nguyen Giap pareiškė, jog karo vadovybė P. Vietname perims amerikiečių generalai, bet jeigu amerikiečiai mėgintų pulti S. Vietnamą, jiems būtų suduotas mirtinas smūgis. Šiuo metu S. Vietname yra pravaista beveik visuotinė mobilizacija, ir daug kur moterys jau yra pakeitusias ir karo tarnybą paimtus vyrus.

Ženevoje atnaujinta nusiginklavimo konferencija, kurioje dalyvauja 17 valstybių, neįstengia padaryti jokios pažangos. Atidaryto kalboje sovietų atstovas kaltė dėl ligšiolinių konferencijos nesėkmių ir jos bankroto pr. metu rugšėjo mėnesį suvertė JAV. Šį kartą amerikiečiai, atrodo, yra pasiryžę sumažinti savo reikalavimus.

Prancūzija nutarė nedalyvauti šių rudenį rengiamuose Atlanto Sąjungos kariuomenės manevruose. Tai yra naujas prez. De Gaulle mėginimas sugriauti šią organizaciją ir ant jos griuvėsių pastatyti kitą, pagrįstą tautiško pradu, kad būtų patenkinta prez. De Gaulle didingos Prancūzijos liguista manija. Bent tuo tarpu De Gaulle, atrodo, negalvoja, kad po mirties visa Prancūzijos "didybė" gal paskęsti partijų ir partijų atsinaujinusi kovose. Po paskutinio Prancūzijos eįjimo Atlanto Sąjungos vadą gen. L. L. Lemnitzer prancūzų pareigūnus savo štabe turėtų pakeisti kitų valstybių lojaliais atstovais, bet tokiu atveju prez. De Gaulle gali pareikalauti, kad štabas išsikraustytų iš Prancūzijos.

Vadinamieji neutralieji kraštai yra pasiryžę Vietnamo konflikto dalyvių pasodinti prie derybų stalo. Iniciatorių grupei priklauso Jugoslavijos prez. Tito, Indijos premjeras Sastris ir Jungtinės Arabų Respublikos ministris pirmininkas Nasseris. Pirmiausia bus stengiamasi surasti ir išsiaiškinti minimalias sąlygas tokioms deryboms. Ryši su Pekingo pažadai palaikyti geras kiniečių komunistų draugas Nasseris.

Belgijoje sudaryta koalicinė krikščionių demokratų ir socialistų vyriausybė. Naujajam premjerui Pierre Harmel pavyko užbaigti du mėnesius trukusią vyriausybės krizę. Jis žada specialią parlamentarių komisiją, kuri paruoš konstitucijos reformas, siekdama sutaukinti olandišką kalbančius flamandus ir prancūziškai šnekančius valonus.

(Nukelta į 7 psl.)

Šis "Tėviškės Žiburių" numeris yra paskutinis prieš atostogas. Sekanti laida išeis rugpjūčio mėn. 19 d.

Laidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Redaktorius: K. dr. Pr. Gaidamavičius; pavaduotojas: A. Rinkūnas
Metinė prenumerata \$5, pusmetinė — \$3. Rėmėjo metinė prenumerata \$10
Adreso pakaitimas — 25 ct.

Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbtųjų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reikalauja redakcijos nuomonės.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian R. Catholic Cultural Society of Canada
Subscription rates: \$5 per year, \$3 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa,
and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada
Tel. 368-6813

MAŽASIS SUSIRINKIMAS

DR. JONAS GUTAS

Bažnyčia mūsų dienomis plačiai atidare savo langus ir duris. Iš šventovės vidaus išsiveržę galinga šviesa, papūtė gaisrų atsinaujinimo vėjai, atsivėrė didžiuliai bendrojo darbo — apaštaliavimo — bendradarbiavimo — plotai.

Būdamas atvira pasauliui, kiekvienam žmogui, o ypač savo nariams, Bažnyčia kviečia prie atviro visus.

Atidarykime savo akis, širdis ir protus. Yra akims ko regėti, yra širdims ko mylėti, yra protams ko suprasti. Atrodo, kad prasideda trečiojo dieviškojo amšens — Šv. Dvasios — nepaprasto veikimo laikotarpis.

Ištiesime rankas duoti ir gauti, patiens turėti ir kitus turinti dieviškosios tiesos ir meilės lobius.

Atsiverkime kiekvienam šventosios Dvasios alsavimui. Jis jaučiamas visoje žemėje.

Būkime atviri pasauliui, kuriam gyvename, dabarčiai, kurioje atliekame savo pašaukimą, visoms problemoms ir vertybėms.

Būkime pagalba stokojantiems, beturčiams, ligoniams, vienišiams. Leiskime Kristui per mus šelpyti vargšus, guosti liūdinius, lankyti ligonius ir vienišius.

Būkime atviri ir pagarbūs visoms kultūroms, visiems lumams, visiems tikėjimams — pagarbata stato tiltus, meilę jungia širdis, neapykanta griaua bendruomeniškumą. Argi nesame Dievo žmonės pakeleje į anapus? Apreiškimio pilnumas, kuriuo džiaugiamės, yra įpareigojanti dovana, ne pasididžiavimo pagrindas.

Jei šiuo dienų pasaulis sutiks atvirą Bažnyčią krikščionyse, kurie supranta šios naują dviasį — pozityvią, bebaime, pasiruošusią keistis ir reformuotis, jis susitiks su pačiu Kristumi ir pasijus namuose Jo atviroje širdyje.

Kristus deda savo pirštą ant mūsų širdžių ir kartoja kitados ligoniui pasakytus žodžius: atsi- verk — efa.

Nauji horizontai

Labai greitai keičiasi krikščioniškasis ir apskritai žmogiskasis gyvenimas, atsiveria nauji akiračiai gileje ir plėtojama Bažnyčios samprata, įgauna vis naujas formas krikščionių tarpusavio atsinaujinimas, dvasiškiai ir pasauliškai suranda naujų pokalbių, naujų bendro veikimo formų besirūpinant Gerosios Naujienos skleidimo reikalais.

Jeigu Bažnyčia yra Dievo atpirtieji žmonės, tai ir visi Bažnyčios reikalai nebėra tik jos vadovų rūpestis, bet ir visų žmonių reikalai. Kiekvieną Bažnyčios narį puošia Dievo žmogaus kilnumas, jam derama pagarba, kartu lydi ir krikščioniškoji atsakomybė.

Ir pasaulietis krikščionis turi ne tik teisę, bet kartais ir griežtą pareigą išreikšti savo ir gyvenamojo meto problemas, patiekti išganingus pasiūlymus Bažnyčios hierarchijai dvasiniam Kristaus kūniui statyti, ne griauti.

1964 m. pirmą kartą Kanadoje būrys pasaulietis katalikų iškėlė šio karošio vyskupams raštą įvairiais aktualiais klausimais, kurie domina jų protus, jaudina širdis, drumsčia sąžines. Čia kalbėjo profesoriai, advokatai, unių vada, architektai ir paprastos šeimininkės apie gimimų kontrolę, parapi-

jų organizacijas, darbininkų sąjūdžius, moterų rolę Bažnyčios ir visuomenės gyvenime, katalikų įnašą į daugiarūšę visuomenę, naują liturgiją ir t. t. Girtinas atvirumas ir nuodirdumas, patiekiant įvairius pasiūlymus, iškeltiant darytinus pakeitimus (plg. Brief to the Bishops, edit. by Paul T. Harris. Gaumana Cath. Information Centre, 830 Bathurst Str., Toronto 4, kaina \$2.95).

Atsinaujinimo amžiuje reikalinga laisvė ir proga, kad galėtų žmonės pareikšti ką jie mano vienu ar kitu klausimu. Daugelis kunigų, pasauliečių, seserų vienuolių nori turėti pastovų būdą, per kurį jie galėtų išreikšti savo mintis ir gauti reikalingų informacijų rūpinamais klausimais (plg. Ambassador, vol. 9, nr. 3, June 1965, p. 2).

Pirmosios kregždės

Vyskupas Aleksandras Carter, Sault Ste. Marie vyskupijos ganytojas, prieš du metus suorganizavo mažąjį vyskupijos susirinkimą pagal dabar vykstančio visuotinio Bažnyčios susirinkimo pavyzdį. Pradžioje tai buvo vienintelė tos rūšies dvasiškių — pasauliečių taryba visoje Šiaurės Amerikoje. Šiuo laiku net keliose vyskupijose veikia panašios tarybos kaip vyskupų patariamieji ir pagalbiniai organai. St. Louis arkivyskupijos kardinolas Ritter isteigė taip vadinamąją „Dialogo konferenciją“. Savo struktūra ji yra panaši į „Mažąjį susirinkimą“. Panašūs organai steigiami ir kitose Amerikos vyskupijose.

Sault Ste. Marie vyskupijos „Mažasis susirinkimas“ turi kaip ir visuotinis Vatikano susirinkimas koordinacinę komisiją sudedančią iš 12 pasauliečių ir 12 dvasiškių. Pokamies susideda iš vyskupijos kunigų, vienuolių (vyrų ir moterų) ir pasauliečių. Pokamies svarsto tokius klausimus, kaip liturgija, pasauliečių apaštaliavimas, auklėjimas, krikščionių vienybės sąjūdis, pašaukimų ir masinės komunikacijos. Kiekviena komisija gilinasi į savo srities klausimus ir prietas išvadas iš dosto „Mažąjo susirinkimo“ visuomenės sesijoje, kurioje pirmininkauja vyskupas A. Carter. Visose „Mažąjo susirinkimo“ komisijose ir pokamies dalyvauja apie 600 asmenų. Ligi šiol įvykusios 4 visuomenės sesijos. Kiekvienoje tokioje sesijoje yra svarstoma komisijų pateiktieji klausimai. Geriausios idėjos yra siunčiamos ir koordinacinę komisiją galutinai jų apipavidalinimui. Apie „Mažąjo susirinkimo“ darbą vysk. A. Carter sako, kad jis jam padeda spręsti ne vieną sunkią problemą, kad žmonės įsitrukia į didesnį bendradarbiavimą su Bažnyčios vadovybe, darosi aktyvesni jos nariai, sąmoningesni katalikai.

Komisijose ir visuomenės sesijose viešpatuoja demokratinė dvasia — kiekvienas gali laisvai išdėstyti savo mintis, daryti pasiūlymus. Ateity visuomenės sesijose galės dalyvauti ne tik komisijų nariai, bet ir kiekvienas besidomintis sesijoje svarstomais klausimais.

„Sekantis žingsnis“, sako vyskupas, „kai pasibaigs visuotinis Vatikano susirinkimas, bus šaukiamas vyskupijos sinodas susumuoti iš didžiojo ir mažojo susirinkimų kilusias mintis ir nuostatus, kurie palies praktiškąjį vyskupijos katalikų gyvenimą“.

Darbo stovyklos Sovietų Sąjungoj

Radio Free Europe lenkų skyriaus iniciatyva buvo padaryti ilgus tyrinėjimai išaiškinti likimui lenkų, kurie iki šiol yra laikomi Sov. S-gos Ekspertų turėta galimybių nustatyti faktai, kad S-gos tebeveikia visa eilė priverčiamo darbo stovyklų, visiško tokių pat, kokios buvo ir Stalino laikais. Šis faktas buvo paremtas pranešimais naujausių atbėgėlių iš už geležinės uždangos, o taip pat ir tiesiog iš anapus gautomis žiniomis.

Lenkų mėnesinis „Na antenie“ nr. 2, 1965, o taip pat „Neue Zuericher Zeitung“ paskelbė tyrinėjimų duomenis apie Sovietų Sąjungos darbo stovyklas. Straipsnis iliustruotas Sov. S-gos žemėlapiu, kuriame aiškiai sužymėtos darbo stovyklų vietos. Viso priskaitoma 56 priverč. darbo stovyklų, išmėtytos po visą S. S-gą. Tai nėra pavienės stovyklų. Dažniausiai vienoj apylinkėj įrengta visa eilė stovyklų, kuriose belaisviai atlieka vienos rūšies darbus. Pavyz-

džiui, šiaurės Rusijoje didžiulė stovyklų grupė yra netoli Archangelsko. Toj grupėj vargsta apie 8000 vergų (vyrų, moterų ir vaikų), sudarytų iš įvairių vidurio bei vakarų Europos tautų. Dirbama kasyklose arba statant aerodromus, kelius.

Panašių stovyklų grupių yra Naujosios Žemės saloj, o į pietus nuo salos yra grupė stovyklų, likusių iš Stalino - Berijos laikotarpio. Šios stovyklų yra žinomos kaip Vorkutos sistemos stovyklų. Jose yra pasibaisėtina katastrofiškos gyvenimo sąlygos, ir dėl to mirimų nuomitis nepaprastai augsta. Salia šitų yra įrengta visa eilė naujo tipo stovyklų, kuriose vergai daugiausia dirba prie geležinkelų statybos arba prie naftos laukų įrengimų. Kitos stovyklų grupės išmėtytos tarp Uralo kalnų ir Kaspijos jūros, Kaukazo srityje, Centrinėj Rusijoje, Ukrainoj ir Kamčatkoj. Tyrinėtojai rado stovyklų Vladivostoko

srityje, didžiąjame Amuro upės pasisukime, apie Baikalo ežerą ir Centrinėj Azijoje — Karakum'o dykumoj. Vienose pagrindinis darbas yra naujų geležinkelų statyba, vandentiekio įrengimai, kitose dirbama statant požeminius kariuomenei įrengimus (Kamčatkoj), dar kitur — prie miško darbų.

Belaisvių sudaro visų Sov. S-gos tautų žmones. Netruksta ir iš jauniausių respublikų. Salia baltų, galima rasti lenkų, ukrainiečių, vengrų, vokiečių, čekų, rumunų ir tt. Yra ir rusų karininkų, nuteistų darbams.

Šias informacijas remia ir kitų tautybių tyrinėtojų dariniai, ypačingai ukrainiečių. Remiantis tokiomis įrodymais, galima be jokių abejonių tvirtinti, kad šiuo dienų Sovietų Sąjungos režimas tebe-naudoja tuos pačius metodus nusikratyti politiniams oponentams, kokie buvo anksčiau Stalino naujojojo.

ČEKOSLOVAKIJA KRYPSTA Į KAPITALIZMĄ

Liepos mėn. 3 d. „Tiesoje“ Otas Kotikas laiške iš Prahos praneša, kad visos socialistinės šalys pereina į naujo planavimo sistemą, kuri visai panaši į kapitalistinių kraštų metodus.

Numatoma, kad imonės pačios nustatins savo planus ir gamybos programas, stengsis patenkinti vartotojų poreikius. Reguluojamos kainos igitais padengti gamybos išlaidas ir gauti pelną, kas ir yra kapitalistinių metodų sėkimas, nuo ko jau ir sovietai neatsisako. Būsią mažinamos kainos išėjusių iš mados prekių, o augštesnės gaminių kainas nustatysią naujoms prekėms, kad gautų

daugiau pelno. Kainos atsilieps į gamybą, atsilieps į imonių pajamas ir darbininkų uždarbius. Iš pajamų atskaičius gamybos išlaidas, imonės apmokės iš anksto nustatytus išpajėgijimus, o iš likusios sumos sudarys fondą darbininkams materialiai skatinti ir kitims tikslams. Valstybė pasiimsianti iš anksto nustatytą procentą nuo gryną imonės pajamų. Gamintojai mažinsią gamybos išlaidas, kelsią darbo našumą. Kiekvienas tieksią padengsis nuostolius, dėl kurių jis būsiąs kaltas. Tai bus daroma, kad imonė išmokyti gaminti tai, kas reikalinga ir ko reikalauja vartotojas. Gale rašo, kad naujoji sistema iš-

laisvins kalektyvą, darbo žmonių iniciatyvą kovoję už tolimesnę Čekoslovakijos liaudies ūkio išvystymą, darbo žmonių kilimą.

Vakariečiai komentatoriai sako priešinai, kad su šiomis reformomis komunistai žengs kapitalistinių pelno siekimu keliu. Jie neatsižvelgs į darbininkų interesus, jų atlyginimą, o tik rūpintis apmokėti gamybos išlaidas ir atiduoti režimui nustatytą procentą. Darbininkams teks tik tai, kas liks, t. y. ubagiškas atlyginimas, iš kurio neįmanoma žmoniškai pragyventi. Būdinga, kad, sėkant apie naująją sistemą, nekeliamas naujų atlyginimo normų klausimas.

Pranas Fabius

AMERIKIEČIŲ ŽVALGYBOS KATASTROFA

Paruošė VYT. KASTYTIS

KUBOS INVAZIJOS PASLAPTYS

Laiveliai ant koralinių uolų

Pradėjus išsiskelimo operacijai, išryškėjo antroji žvalgybos klaida — koralinės uolos vandenys. Amerikiečiai II D. karo metu pasauliui pademonstravo neįtikėtinai tobulą išsiskelimo techniką Ramiajame vandenyne, kai buvo iš vienos japonų užimtos salos keliamasi į kitą. Tas operacijas, kaip taisyklę, jie pravedavo dienos metu, nors nakčia japonams juos būtų buvę sunkiau apšaudyti, tačiau ir Ramiojo vandenyno salas su koralinėmis uolomis, kurių nakčia negali pastebėti.

Didelė dalis brigados išsiskelimo laiveliai, dar ne kranto nepasiekę, užsuko ant uolų. Kadangi daugumas jų buvo pagaminti iš vadinamo „fiberglaso“, toks netikėtas susidūrimas su koralais pramušdavo skylę dugne, ir brigados vyrams su pilna kautynei apranga tekdavo šokti į vandenį. Nemažesnių sunkumų teikė ir laivelio motorai, pritaikyti meskeriojimo sportui ramiosese vidaus vandenys. Atviroje jūroje jie čiudėjo, kosėjo ir geso. Tarp lai- vų ir pakrantės, artėjant rytiui, įsiviešpatavo išsiskelimo planuose nepramatyta chaosas.

Brigados vadas San Roman, ne- laukdamas kol išsiskels visa briga- da, stabdė perkėlę į krantą ties Plaja Giron, nes buvo jaučiamas vis intensyvesnis susisaukimas, reikalaujantis greitu sprendimu. Panašiai pasielgė ir jo pavaduoto- jas Oliva — jis taip pat išsiskelė į krantą ties Plaja Larga vadovau- ti operaciją kariajam sparnui.

Radijo siųstuvai

Pakrantėje abiejų vadų laukė naujas smūgis. Amerikiečių žvalgyba jiems buvo garantavusi, kad Castro daliniai neturės ryšio su krašto giluma ir negalės prisik- šaukti pagalbos, tačiau brigados vyrai barakinio tipo pastatuose aptiko net tris modernius trumpų bangų radijo siųstuvus. Vi- si ženkla rodė, jog jais dar tik prieš keletą minučių, iki pat pas- kutinio momento, naudojosi mi- licijos radiatai, perduodami ži- nias apie išsiskelimą. Taigi, Cas- tro ne tik žinojo apie išsiskelimą, bet, tenka manyti, jau organiza- vo atitinkamus priešveiksnius, o didžioji brigados dalis dar tebe- buvo laivuose.

Brigados vadas San Roman pa- reikalavo iškelti į krantą šarvuotus ir sunkiuosius ginklus. Spe- cialiems išsiskelimo laivams vadov- vėms amerikietis buvo kitokios nuomonės:

— Tankai ir patrankos yra ta- vo, su jais gali daryti ką tik pat- s nori, bet aš patariau palaukti ry- to. Nebus jokios naudos, jeigu mes juos atiduosime koralams ir jūros bangoms...

San Roman buvo priverstas su- tikti su amerikiečių pasiūlymu —

iki ryto narams galbūt pavyks iš- sprogdinti kaikurius koralų uolus ir paženklinoti praplaukiamų sau- gius kanalus. Tačiau rytas taipogi galėjo atnešti netikėtumų, nes tuo metu visų kortos jau bus Castro rankose. Į kautyne šis ga- lės mesti ne tik savo kariuomenės dalinius, bet ir sunaikinimo iš- vengusius lėktuvus. Tiesa, ame- rikiečių žvalgyba buvo garantavusi apsaugą ore, ji taip pat buvo užtikrinta, kad Castro neturės nė vieno lėktuvo, bet... San Ro- man prisiminė visas lig šiol pa- darytas žvalgybos klaidas. Kažin, ar austantis rytas jų dar daugiau neišvilks į dienos šviesą?

Nesėkmė lydi brigados parašitinius

Iš Kiaulių įlankos į krašto gi- lumą vedančius kelius turėjo už- blokuoti brigados parašitinininkai. Pirmiausia iš transportinių lėktu- vų buvo išmesti jų sunkieji gink- lai ir amunicija, o paskui prasidė- jo parašitinininkų šuoliai į tamsią gimosios žemės naktį. Castro mi- licininkų ugnis liudijo, kad pa- rašitinininkų nusileidimas neliko nepastebėtas. Dalių jų buvo pa- šauti dar ore, bejėgėje būklėje, kada šie gerai paruošti vyrai, ne- jausdami žemės po kojomis, ne- gali nė piršto pajudinti savo sau- gumui užsitikrinti. Nakties tamsa gerokai apsunke pilotų darbą tiksliai atpažinti nuleidimo zoną ir atlikti atitinkamus apskaičiavi- mus, kad parašitinininkai nusi- leistų iš anksto numatytoje vie- toje.

Visi sunkieji parašitinininkų ginklai ir amunicija įsė pasie- kė pelkiu zonoje — juos tuojuo prarijo Zapatos klampiosios pel- kės. Į pelkynus nusileido ir ne- mažą dalis pačių parašitinininkų, o kiti atsikėrė tolokai nuo prama- tytų taikinių. Iš trijų kelių para- šitinininkams pavyko užblokuoti tik vieną, o kiti du liko atviri Castro operacijoms.

Nesėkmės ištiktų parašitinin- kų nuotaka pakėlė vietinių gy- ventojų reakcija: vyrai padėjo surankioti išmėtytus ginklus ir amuniciją, moterys ėmė slaugyti sužeistuosius. Buvo ir tokių, ku- rie su ginklu rankose papildė pa- rašitinininkų eiles. Amerikiečių žvalgyba teisingai buvo prama- čiusi vietinių gyventojų opoziciją į komunizmą palinkusiam dikta- toriui Castro.

Castro viltis — Zapatos pelkės

Pranešimai apie brigados išsi- skelimą Castro pasiekė Havanoje ankstyvą pirmadienio rytą. Tikė- damasis apgaulės, jis pirmiausia isakė patikrinti iš Plaja Larga ir Plaja Giron ateinančių žinių tiks- lumą. Tačiau visas abejones greit išsklaidė prasidėjusi tyla — trum- pųjų radijo bangų siųstuvai mi- nėtose vietovėse nutraukė darbą. Buvo aišku, kad jie jau yra pate- kę į priešų rankas. Castro nusk-

bėjo prie telefono sukelti ant ko- jų arčiau Plaja Larga ir Plaja Gi- ron esančius reguliarios kariuo- menės bei milicijos dalinius. Jis gerai žinojo, jog jo vienintelė vil- tis yra Zapatos pelkės ir staigus priešpuolis, užtrinkęs brigadai duris į krašto gilumą. Žūbtinė- mis priemonėmis invazijos pajė- gas reikėjo sustabdyti anapus Za- patos pelkyno, Kiaulių įlankos pakrantėje, o vėliau sustumti jas atgal į Karibų jūros vandenį.

Daugiausia rūpesčio Fidelui kėlė mintis, jog invaziją turėjo sekti revoliucinė vyriausybė, ku- ri jau Kubos žemėje pasiskelbė perimanti krašto valdžią ir, su- laukusi oficialaus pripažinimo, paprašytų kitų tautų karinės pa- romos. Taigi, Castro diktatūra galėjo išgelbėti tik staigus ir sėk- mingas priešpuolis, išsiskelusią brigadą sustabdantis prieitiliję ir tuo pačiu dėl karinės situacijos neaiškumo neleidžiantis į krantą išlipti revoliucinei vyriausybei.

Elektroninis karas

Tomis lemtingomis minutėmis Castro pasiekė nauji pranešimai apie išsiskelimą Pinar del Rio pro- vincijoje. Nepavykus pačių ku- biečių diversiniams manevrams, amerikiečiai mėgino ateiti į pa- galbą brigados vyrams su pasku- tiniais elektronikos išradimais. I Pinar del Rio pakrantę nakties tyloje buvo pasiūta keletas tuš- čių laivelų su garsiakalbiais, magnetofonais ir į jų juostas įra- šytų kautynei triukšmų. Susidre- išpūdis, jog šioje vietovėje pats pragaras atvėrė savo var- tus. Galime tik įsivaizduoti, ka- tada jautė ir galvojo Castro, kol pagaliau ji pasiekė milicijos pra- nešimai apie elektroninę apgau- lę. Šis amerikiečių bandymas ne- pasiekė savo tikslo — neišsklai- dė Castro kariuomenės dalinių, bet keletui valandų sustabdė jų koncentraciją Kiaulių įlankos kryptimi. Išaiškinus vien tik au- sams pavojingą „išsiskelimą“ Pi- nar del Rio, Fidelui nusirito sun- kus akmuo nuo krūtinės. Dabar jis žinojo, kad invazija vyksta tik Kiaulių įlankoje. I Centrinės Australijos cukraus malūno į Pla- ja Larga buvo pasiūstas 900 vyrų batalijonas, vadovaujamas viešų darbų ministro Osmani Cien- fuegos, o keli būriai vietinės mi- licijos pradėjo žygį į Plaja Giron. Matanzos provincijoje isakymą kautyne gavo batalijonas mi- licijos ir batalijonas reguliarios kariuomenės. Iš Las Vilas provin- cijos buvo pamesti trys batalio- nai į Jaguaramą ir Kovadonga at- kirsti iš Zapatos pelkyno išeinan- tiems keliams. Aviacijai buvo duotas isakymas su pirmaisiais aušros spinduliais pradėti bom- bardavimus.

Dėl galimų vidaus neramumų Castro nesijaudino, nes jau šešta- dienį, po aerodromų bombardavi- mo, saugumo vienetai buvo

JAUNIMO KONGRESO REIKALU

Aplinkraštis KLB apylinkių valdyboms

Labai nemalonu trukdyti Tams- tas net vasaros karščių metu, ne- leidžiant atsisėpti po žiemos ir pavasario įtemptos veiklos. Ta- čiau pirmojo jaunimo kongreso sėkmingas įvykdymas ir užduo- mentavimas mums atrodo toks svarbus dalykas, kad drįstame dar sykį kreiptis, net atostogų metu.

Jau keletą kartų esame prašę pasiųsti kongreso leidinio redak- torių stud. A. Bušinskaitę, 508 Glenlake Ave., Toronto, Ont., apylinkės jaunimo organizacijų ir liet. veikloje išsiskiriančių jau- nuolių nuotraukas ir veiklos apra- šymus, o taip pat nuotraukas vi- šų programos dalyvių, nurodant, ką jie kongrese atliks. Šis yra, manau, paskutinis mūsų kreipi- masis šiuo klausimu, ir jei me- džiaga nepasiekės redaktorės ligi rugpjūčio 15 d., tai pavėlavusi apylinkė greičiausiai negalės bū- ti atstovaujama šiame istorinia- me leidinyje. Kartais suabejoja- ma dėl jaunimo aktyvaus dalyva- vimo mūsų organizacijose ir bendrai iš viso, ar kas naudingo jo yra atlikti lietuviškojo reikalo laui. Jaunimo veiklos duomenų, surinktų viename leidinyje, ligi šiol dar neturime ir todėl šiuo leidiniu norima nors iš dalies už- pildyti šią neigiamą spragą ir parodyti, kad bent dalis jaunimo tikrai tinkamai atlieka savo pa- reigas ne tik Kanadoje, bet ir ken- dūnčianči Lietuvoje. Ligi tos pačios rugpj. 1 d. malonėkite pranešti E. Daniūnui, ar bus reikalingas pianinas Tamstų apylinkės talen- tų popietės programai. Dėl ne- pranešimo gali būti ne tik apsun- kintas sklandus bendros progra- mos pravedimas, bet dėl to gali nukentėti ir Tamstų programos efektingumas. Maždaug ligi tos pačios datos prašome paminėti p-lės A. Bušinskaitės adresu pa- siųsti savąją kūrybą ir užsiregist- ruoti meno ir tautodailės parodai šiuo adresu: stud. M. Astrauskas, 47 Glenlake Ave., Toronto, Ont. Pastaruoju klausimu galima kreiptis ir į dr. Stp. Kairį, 1 Grassmere Rd., Toronto 9, Ont. Tel. RO 3-2739. Tiesa, kaikuriuos apylinkės teiraujasi, ar gauta jų medžiaga leidiniui. Man nemalonu, kad į šį klausimą kol dar negaliu duoti konkretaus atsaky- mo, nes dar nesu gavęs reikiamų žinių iš Toronto. Žinau, kad me- džiaga gauta iš keleto apylinkių. Taip pat neteko pastebėti jokių pašto tarnybos šlubavimų. Todėl esu linkęs manyti, kad medžiaga yra gauta visų apylinkių, kurios ia pasiuntė paminėtų stud. A. Bušinskaitės adresu, net ir tuo atveju, jei buvo nurodytas 518, o ne 508 namo numeris. Taip pat teko pastebėti, kad ne visos apy- linkės mūsų siunčiamą informaci- ją pateikia vietos lietuviams. Būkite malonūs ir informuokite apylinkės tautiečius žodžiu ar iš- kabindami vieną aplinkraščio eg- zempliorių skelbimų lentoje. Tuo tikslu vadovaudamiesi ir siunčiame apylinkėms po du egzempli- rius. Taip pat prašytume retkar- čiais peržiūrėti ankstesnius mūsų aplinkraščius, kad nebūtų pamir- ta, kas šiuo metu turėtų būti at- likta. Mūsų visu yra tas pats sie- kimas — kad šis pirmas naujo ke- lio mėginimas nuo geriausiai pa- vylktų, nes nuo to iš dalies pri- klausys ir tolimesnių lietuvišbės išsiskelimo pastangų, sėkmingu-

mas. Taip pat labai prašytume ši kartą viską atlikti dar prieš pa- minėtąją rugpj. 1 d. datą, nes vė- lavimui laiko nepalika: mūsų po- sėdžiai pradėdami rugpj. 2 d., ir tam posėdžiui kaip tik jau ir bus reikalingi prašomi dariniai. Tie- sa, noriu dar sykį pastebėti, kad meno ir tautodailės parodai pri- imami ne tik tapybos ir skulptū- ros darbai, bet taip pat medžio drožiniai, tautinių raštų audiniai, mezginiai ir pan. Kaip jau ne sy- kį esu minėjęs, dalyvauti gali tik 15-30 m. amžiaus grupei priklaus- antieji asmenys.

Patirtis parodė, kad turi būti glaudesnis ryšys tarp tų kongreso komitetų komisijų, kurios rūpi- nasi programa ir dalinasi tomis pačiomis patalpomis. Todėl dai- lės parodos komisija sujungta su koncertų komisija, tuo būdu su- darant parengimų komisiją, va- dovaujamą D. Skrinkskaitės (daug- iau koncertams) ir St. Kairio (daugiau dailės parodos reika- lams). K. Baronui iš Hamiltono dėl nesveikatos pasitraukus iš KLB Komiteto, pasinaudojant KLB Krašto Valdybos suteikta teise, į jį pakviesti ir sutiko įeiti dr. R. Vastokas ir stud. Beresne- vičius, Toronto apyl. v-bos igalioti- nis. Pilną komiteto sąstatą pa- teiksime truputį vėliau. Apgaile- tauju, kad dėl įvykių susitruk- dymų dar negaliu nurodyti galu- tinės kongreso programos ir tuo padaryti aplinkraščio nr. 1 papil- dymus. Tiek tik galii jau pasaky- ti, kad programa bus stipri, įvai- ri ir gvidenanti čia išaugusiojo jaunimo ir lietuvišbės išlaikymo problemas, pirmą kartą pateikia- mas naujoje šviesoje, savąjį cre- do nušviečiant jaunosios kartos atstovams, o diskusijose dalyvau- jant jaunajai ir vyr. kartai. Esu įsitikinęs, kad programa bus ido- mi visiems. Akademines dalies pagrindą sudarys neseniai dok- toratą gavusio R. Vastoko paskai- to ir simpozijumas, dalyvaujant abiejų kartų atstovams. Įvairumą pateiks talentų popietė ir pobū- viai, o augstas meninis lygis jau- nosios kartos atstovų bus pade- monstruotas sekmdienio koncerte, dalyvaujant vis plačiau išga- sejančiam mūsų solistei L. Suky- tei. Ji, kaip žinome, yra pakvie- ta dalyvauti garsiojo Šekspyro festivalių programoje Stratfordo ir neseniai ten pirmą kartą pas- rodė vienoje pagrindinių operos rolių, susilaukdamas palankaus įvertinimo kaip daug žadanti dai- nos meno pagaja.

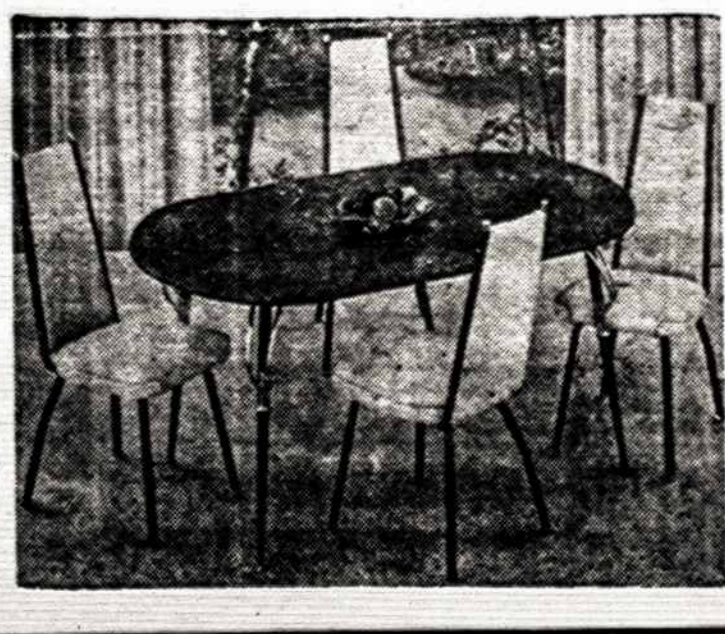
Yra ir daugiau džiuginančių ži- nių. Pora apylinkių paprašė jau- nimą nesivaržant pasakyti, ką jie galvoja apie jaunimo kongresą. Visi jaunuoliai vienbalsiai pasisakė už reikalingus kongresus or- ganizuoti ir organizuotai į juos visiems vykti. Jaunoji karta vis daugiau įsijungia į liet. veiklą, o vyresnioji karta pradeda vis da- viau dėmesio ir palankumo skir- ti į lietuviškąjį kelių pasukusius jaunuosius. Šiuo tvirtinimo vaiz- džiū įrodymu gali būti ir pasku- tinieji rinkimai į Krašto Tarybą, kuriuose jaunajai kartai buvo pa- reikštas ypatingai didelis pasiti- kėjimas. Šio komiteto pirminin- kas A. Šileika ir nariai K. Rinkū- naitė, kun. J. Staškevičius, G. Be- resnevičius, o taip pat ir kiti To- ronto ir Montrealo jaunimo at- stovai, surinko daugiau balsu, ne- uo daug mūsų žinomųjų veikėjų. Būsimasis kongresas padės abiem kartom dar labiau suartėti bend- ram mūsų tautos laui. Ne sykį ši kongresą esu pavadinęs istori- niu, nes jis pirmas tos rūšies, ati- daras vartus į naują lietuvišbės išlaikymo kelia. Istorinis šio kon- greso svaris šiomis dienomis dar labiau padidėjo, kai Pasaulio Lie- tuvių Jaunimo Kongresui ruošti komiteto pasiūlymas buvo pri- imtas paskutiniame posėdyje mū- šio komiteto. To išvadoje — pla- taus pasaulinio atgarsio susilauk- (Nukelta į 7 psl.)

SILVER BELL FURNITURE CO.

Baldų dirbtuvė ir parduotuvė
Sav. V. ir J. Baliūnai,

861 COLLEGE ST.

TEL. 536-4767

- Gaminame valgomo- jo kambario ir virtuvės komplektus
- Taip pat atpraucki- me senas kėdes.
- Darbas atliekamas sąžiningai

MOHAWK FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKU BALDAI
ĮVAIRUS KILIMAI • SĄLDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

Nemokamas į namus pristatymas.

K R A U T U V Ė S:

Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444

Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE.

POKALBIS SU SVEČIU

I Torontą iš Italijos buvo atskridęs pasisvečiuoti pas savo brolių kaneininkas dr. J. Bičiūnas. Jo viešnagės metu garbiam svečiui buvo pateikta keletas klausimų apie Romoj ir Vatikane gyvenančius lietuvius, jų vargus, džiaugsmus ir siekius, o taip pat nūdienės krikščionybės centro — Vatikano nuotakas.

— Kokio dydžio Romoj yra lietuviškoji kolonija ir kada ten Jūs, Kanauninke, patekote ir kokias pareigas einate?

— Pokariniais laikais Romos lietuvių kolonija buvo pagausėjusi, ypač dvasininkų skaičiumi, bet per porą pastarųjų dešimtmečių jos skaičius keitėsi ir pastaruoju metu ypač sumažėjo. Apvaizdos planuose taip buvo patvarkyta, kad, pagilinus studijas, Romoje pastoviai pasilikau. Romos vyskupijos kardinolo-vikaro esu paskirtas į kuklią, bet labai lankomą Sv. Juozapo bažnyčią miesto centre. Tas pastovumas pasidarė galutinis, kai prieš trejetą metų popiežiaus Jono XXIII buvau priskirtas Vatikano Sv. Petro bazilikos kapitulai. Šiuo įridiniu aktu buvau įjungtas į Vatikano Sv. Petro bazilikos vyskupiją. Savo teritorija ji yra mažiausia vyskupija, apimanti tik baziliką-kleboniją ir aplinkui mažą lopelį teritorijos. Visa kita Vatikano teritorija sudaro kita vyskupija. Nors bazilikos kardinolas yra ordinaras, tačiau abi Vatikano ir Romos miesto vyskupijos pačioje hierarchijos viršūnėje turi patį Sv. Tėvą.

— Kokiose pozicijose bazonažiai Romos ir apskritai Italijos lietuvių veikla ir kokias sritis ar kokiems asmenims būtų galima priskirti išskirtines rolę?

— Neskaitytingoj Romos ir Italijos lietuvių kolonijoje, be abejonės, būtų sunku išugdyti kultūrinę ar politinę veiklą tokiame laipsnyje, kokiame ji pasireiškia JAV ar Kanadoje — kongresais, suvažiavimais, demonstracijomis ar kitais masiniais subūvimais, į kuriuos atkreipti dėmesį platesnė to krašto visuomenė. Romos ir Italijos lietuvių kolonija savo veiklą kitaip išreiškia: šalia lietuvių įstaigų, kaip atstovybė prie Sv. Sosto, Liet. Sv. Kazimiero kolegija, Saleziečių mokykla ir kt., yra dar įvairūs koncentruoto darbo židiniai, kaip Kat. M. Akad. centro valdyba, sėkmingai besiplečiantis narių ir židinių. Tėvų marijonų generalizacija — visada įautri ir aktyvi lietuviškam darbui, o jos bibliotekoje kiekvienam prieinama gana gausi literatūrinė literatūra. Toliau — Vatikano radijo kasdieninės transliacijos, kartais — transliacijos ir per Romos radiją. Visa tai rodo, koks reikšmingas Lietuvai darbas dirbamas šio krašto lietuviškos kolonijos.

Liet. Sv. Kazimiero kolegija nuolat išleidžia nors ir nedidelį skaičių gerai paruoštų lietuvių kunigų, kurie daugumoje dirba įvairiuose kraštuose esančiose lietuviškos parapijose. Nesuminint daugelio garbingų lietuvių vardų, išskirtinai pažymėtinas prel. L. Tulaba, liet. kolegijos rektorius. Kolegija mielai laukia betkurio krašto kunigų ar pasauliečių lietuvių, jei jie panorasi aplankyti amžinąją miestą, o kartu ir šį lietuvišką bei kultūrinį židinį.

Visai suprantamas lietuvių didysis dėmesys lietuviškos transliacijoms. Vatikano transliacijos prasidėjo dukart-savaitiniu pasirodymu ir išsiplėtė iki dabartinės apimtys. Per dvidešimtmetį daugeliu Romos lietuvių teko prie transliacinės medžiagos paruošimo prisidėti, neišskiriant nė mažiausios paties. Kai savo laiku tos transliacijos buvo labai trūkdomos, kartais būdavo gaila, rodos, net laiko jų paruošimui. Šiuo gi metu jos yra labai gerai girdimos ir klausomos Lietuvoje. Tenka linkėti, kad dabartiniais jų paruošėjams pakaktų kantrybės ir energijos bei tarpusavio susiklausymo tesiant ir tobulinant šį išimtinai reikšmingą darbą. Čia prisimintinas didis ir gilus patirtas dr. J. Gailius, daug metų tvarkęs liet. transliacijas, į kurias kartais atsiliepa ir Vilniaus radijo komentatoriai. Kartais šių taip labai pasižventusių dirbančių žmonių darbas karstelėja dėl labai kuklaus atlyginimo, nors juos lietuviškoji visuomenė remia. Linkėtina, kad ateityje ir moralinė, ir materialinė parama padidėtų.

— Kaip su italų kalba leidžia-

mu ELTOS biuleteniu — ar jis atsieikia norimą tikslą?

— ELTOS italų kalba biuleteniu redaguoja rūpestingasis mons. V. Mincevičius. Per jį daugelis mūsų rūpimų klausimų perduodama italų spaudai, įstaigoms ir asmenims. Visiškai suprantama, kad toks biuletenis turi būti objektyvi informacija. Koks nors perdėjimas taptų paprasta propaganda ir būtų netgi žalingas.

— Ka galėtumėt, kanauninke, pasakyti apie Vatikano archyvus ir bedirbančius juose lietuvių istorikus?

— Visiems žinoma, jog Lietuvos istoriją liečiančių dokumentų Vatikano ir Romos archyvuose gausu. Nepr. laikais į tai labai mažai kreipta dėmesio. Tačiau pokariniu metu nemažas skaičius mūsų istorikų atkreipė į tai ypatingesnį dėmesį. Išleista į viešumą daug dokumentacijos, tačiau jos paruošimas viešumai reikalauja kantraus darbo ir svarbiausia, lėšų. Kitos tautos tai atlieka valstybiniais ar universitetiniais finansais. Kai kuriems, kaip ukrainiečiams, lenkams, pavyksta sukelkti ir privačių lėšų. Mano nuomone, lietuvių taip pat galėtų tai padaryti. Gal tik trūksta geros informacijos ar organizacijos.

Musiškiai istorikai jau turi paruošę istorinių, gerai dokumentuotų, studijų, bet kada ir kas jas išleis?

— Kaip Lietuvos reikalai prie Sventojo Sosto? Naujojo vyskupo paskyrimas ir atstovybės sekretoriui suteikimas oficialaus diplomatinio statuso ar nėra kaip atitaisyti ir kompensacija dar Pop. Jono XXIII-čiojo laikais padarytų nuoskaudelių?

— Visuotinio Bažnyčios susirinkimo atmosferoje ir Povilo VI jo asmenyje daugelis dalykų įgaivo kitokią eiga. Lietuvos reikalai Popiežiaus ir Vatikano sferose žinomi ir svarstomi kartu su kitų pavergtų kraštų reikalais. Daroma, kas esamos sąlygos galima padaryti. Būtu gera, kad Vatikani teikiama informacijos nebūt daromos iš įvairių (net vienai kitam prieštaraujančių) šaltinių ir kad mūsų atstovybė prie Sv. Sosto užimtų jai priklausančią poziciją. Kas liečia Pop. Jono "nuoskaudas", reikėtų gerai išsivystyti, ar jos nebuvo užpelnętos?

Netenka abejoti, kad mūsų atstovybės sekretoriui suteikimas diplomatinio juridinio statuso yra palankum reikišnyms, bet drauge ir paskatinimas, kad pati atstovybė aktyviau įsijungtų į diplomatinę šeimą prie Sv. Sosto ir padėtų Sv. Tėvui per Jo akredituotus diplomatus pasiekti tai, kas šiuo metu atlieka Lietuvos ir jos katalikų atžvilgiu.

— Kokių daugiau turėtumėtė rūpestių, minčių, sugestijų lietuviškos spaudos skaitytojams, kanauninke?

— Kiek teko patirti, Romos miesto Vikarijate labai palankiai yra priimtas svarstymas apie galimybę Romos mieste pastatyti votinė lietuvių bažnyčią. Ji būtų dedikuota paminėti visos lietuvių tautos sudėtos mūsų epochos aukoms ir, kartu pamaldžiam viltungumui už Tautos ir Bažnyčios laisvę. Naujoje šventovėje būtų marmurinės lentos ir lentelės pagerbti žuv. partizanams, Sibiro kankiniams bei kitiems, suėjusiems ant Tėvynės aukuro didžiausią brangenybę — gyvybę. Juk pro Amžinąją Miestą ir jo šventoves praplaukia milijonai žmonių. Jie matytų ir būtų liudininkais ir mūsų tautos kankinių. Bažnyčia (savo stiliumi) būtų lietuviška, su savo didvyrių vardais, paveikslais ir, netgi, statulomis. Tos bažnyčios pastatymas tik daugiau simboliškai gultų ant lietuvių pečių. Čia begaliniai daug paremtų Sv. Tėvo palankumas Lietuvai ir lietuviams. Bet apie tą viską bus progų kitais atvejais ir kitur pasakysiu, puoselėjant viltį, kad būtų išgirsta musiešės visuomenės nuomonė. Romoje yra 42 lietuvių tautų nacionalinės bažnyčios. Jų tarpan išrikiuotų ir lietuviškoji. Duok Dieve, kad šitokia mintis realizuotųsi, — baigė malonų pasikalbėjimą garbingas svečias kan. dr. Jonas Bičiūnas.

Pr. Alšėnas

Padedą nugalėti

Dirbtinių dantų

liuosumą ir boime
Jou nebėra įkyrus nerimo jausmas dėl lojvų judėjimo dirbtinių dantų. FASTEETH, patentuoti dirbtiniai (dantų) milteliai, užduoti ant dirbtinių dantų, laiko juos daug tvirtesnius, taip, kad jautumėsi daug patogius. Išvenkite nemalonumų dėl atspalvėdusių plotelių. Reikalaukite FASTEETH kiekvienoje chemijos gaminių parduotuvėje.

SVEIKATOS KLINIKA — Health Clinic

Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliniai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai; spindulinės ir garų vonios. Gydymai: judesiai ir psichologinė terapija.

460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008

B. Naujalis, Pa.D.R.M.N.P.

Kariai ir diplomatai Vietname

Prez. L. B. Johnsono nutarimas padvigubinti amerikiečių karių skaičių P. Vietname šio karo problema vėl iškėlė į opiausių pasaulio žaidimų eilės. Tolimesni JAV vyriausybės sprendimai dilemą dalimi priklauso nuo naujojo ambasadoriaus Henry Cabot Lodge rekomendacijų ir paties P. Vietnamo taipogi naujo valdovo gen. Nguyen Cao Ky pastangų suvienyti kovų draskomą kraštą.

H. C. Lodge žodis spaudai

Prieš išvykdamas į Saigoną H. C. Lodge turėjo ilgoką pasikalbėjimą su amerikiečių spaudos atstovais. Jis atmetė mintį, kad šiuo metu būtų galima pradėti derybas su Hanoi ar Pekingiu, nes dėl pasmarėjusios partizanų ofensyvos tropikinių liūčių metu amerikiečiai savo rankose neturėtų nė vienos tvirtesnės kortos ant derybų stalo. Sis veteranas amerikiečių diplomatas taipogi nenori tikėti, kad pergalė gali atnešti dabartinio mastu vykdomi tikimo linijų bombardavimai S. Vietname. Saigono pašonėje veikiančioje komunistų partizanai maista pasima iš apylinkės kaimų, o ginklų ir šaudmenų atsargas jiems papildoma karo grobis. Iš tokių ju žodžių susidaro įspūdis, kad vienintelė pergalės galimybė yra platesnis ir intensyvesnis amerikiečių karių panaudojimas nedėkingose džunglių kautynių sąlygose.

Nežinomoji Ontario provincija

RASO G. RINKŪNAITE

(Tęsinys iš pr. numerio)

Kanados chemikalų katilė

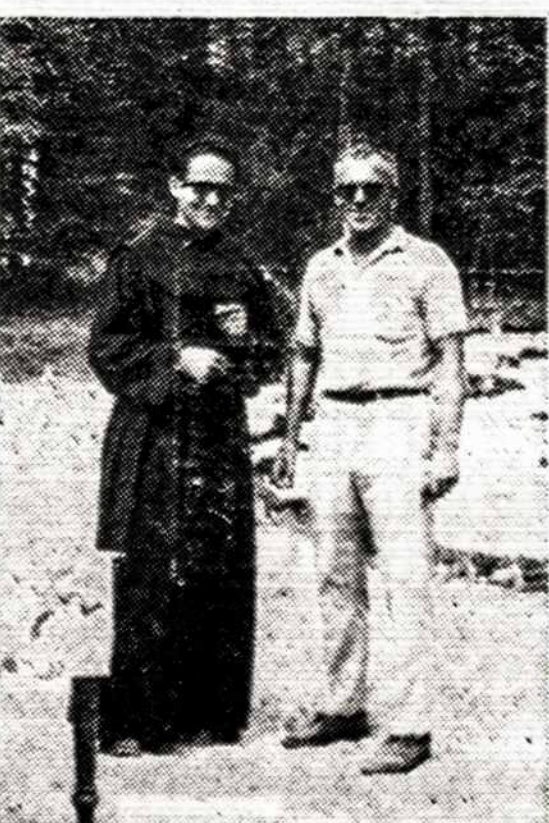
Pavalgę pietus iš Stratfordo išsukbėjome į Kanados cheminės pramonės centrą Sarnia. Maniau, kad važiuojame į Kanados daugiausia dulkinių ir suodžių kampą. Mano dideliai nustebimui, Sarnia yra viena iš švariausių vietovių, skęstanti gelėse.

Sio miesto pasididžiavimas yra taip vadinamas Chemical Valley. Tai atskiras miesto rajonas, kur 250 akrų plote įsikūrusi pagrindinė Kanados chemijos pramonė. Mūsų autobusas sustojo prie didžiausio fabriko. Tai naftos valyklos. Nešvari nafta atpumpuojama iš už daugelio šimtų mylių, net iš Albertos, ir čia valoma. Gaunamas ne tik švarus benzinas automobiliams ir kitiems motorams, bet iš nuo valymo likusių nešvarų gaminami įvairūs kiti reikalingi gaminiai — sintetinė guma, plastikas, "fiberglass" ir kt. Fiberglass yra savotiška košė, kuri sukietausi paversta į akmenį. Ši medžiaga dabar labai naudojama skulptūroms. Sarnijoje yra centrai didžiųjų Kanados naftos valyklų: Shell, Imperial ir Sun Oil Co.

Dar daugiau vietos užima fabrikai, gamina įvairius naftos "by products". Sintetinės gumos srityje Sarnia yra viena iš pirmųjų pasaulyje: čia veikia Polymar imonės, kurių pagaminta guma parduodama net 70 pasaulio kraštų. Ji išvežama pro pat Sarnia einančiu Sv. Lauryno jūrų keliu. Kitos pasaulinio garso imonės yra Dupont ir Dow Chemicals centrai, gamina šimtus kasdienio vartojimo cheminių gaminių bei sintetinių medžiagų. Gražus balta šis visas pramonės centras, paskendęs gelėse, o vakare, kai įvairių formų fabrikų pastatai apšviečiami margomis spalvomis, atrodo kaip Kalėdų eglutės.

Nafta ir indėnai

Nors į Sarnia naftą dabar pumuoja iš Albertos, bet ši vieta turi ir savo naftos šaltinių. Daug kas nežino, kad pirmieji naftos šaltiniai visoje Šiaurinėje Amerikoje buvo atrasti ir pradėti naudoti ne Texase ar kur kitur JAV, bet Sarnijoje. Tai įvyko 1857 metais. Tie pirmieji naftos šaltiniai ir dabar tebevevi. Šalia jų dabar įrengtas modernus naftos muzejus. Kaikurie iš tų šūlinių

Dvasios vadovas Tėvas Paulius, OFM ir berniukų vadovas V. Staškevičius

Pasitraukimo dilema

Daug kas siūlo P. Vietnamą padaryti neutralia valstybe, tačiau neutralumas tik tada respektuojamas, kai kraštas pakankamai stiprus kariuomėnų atžvilgiu, kuo, deja, P. Vietnamas negali pasigirti. Amerikiečių pasitraukimas į paliktų komunistinės Kinijos valiai ir malonei, sustiprindamas kiniečių komunistų teoriją, kad vadinamieji "liaudies išlaisvinimo" kariai yra visiškai praktiškas ir nesunkiai įgyvendinamas dalykas. Kiniečių pergalės akivaizdoje, labai galimas dalykas, Sov. Sąjungą būtų priversta paasitrinti savo liniją, nes priešingu atveju jai grėstų pavojus prarasti kompartijų vadovybę. Siekdami sustiprinti kiniečių komunistų pergalę susilpnintas savąsias pozicijas, sovietai galėtų ir netgi turėtų parodyti didesnį agresyvumą Berlyne ar kuriam nors kitame reikšmingesniame taške. Ši dilema, Lodge nuomone, dabartinio metu užsachuoja betkokią amerikiečių pasitraukimo iš P. Vietnamo mintį, palikdama ilgą ir nuostolingą kovos kelią.

Kariai miršta, generolai tunka

Idomūs yra pareiškimai spaudai ir aviacijos generolo Nguyen Cao Ky, kurio rankose šandien yra P. Vietnamo valdžia. Gen. Ky nepasiekėjo karčių žodžių Vietname armijų generolams. Nors kariaujama jau 20 metų,

dar nė vienas generolas nėra krites kovos lauke, nes jie, kaip taisyklė, sėdi saugiai užnugaryje ir tik galvoja, kaip doleriais prisipildyti kišenes, o tuo tarpu paprastas kareiviukas kencia, miršta ir netgi neturi kuo savo šeimą išmaitinti. Gen. Ky šiuo metu yra padvigubines algas kariaus — savanorių skaičius padidėjo, ir rekrutai jau nemėgina slėptis džunglėse.

Dar didesnė problema yra krašte isigalėjusi korupcija politikų tarpe. Netgi pats finansų ministras negali pasitikėti savo artimiausiais pagalbininkais, nes ir jie pirmiausia galvoja apie savąsias kišenes, o tik paskui apie krašto gerovę. Kysiai yra kasdienybės reiškinys. Moralinių kritika gen. Ky mato visur ir pavyzdžiui jis cituoja prostitucijos distrikta Saigone — Rue Catinat, kai tuo tarpu panašių dalykų su žvake nerastumei S. Vietnamo sostinėje Hanoi. Šiam moraliniam nuosmūkiui jis ir žada skelbti negalėtiną kovą.

Pinigas ir idėja

Zvelgdamas į komunistų partizanų laimėjimus, gen. Ky prisipažįsta, jog didžiausią rūpestį jam kelia komunistinė idėja. Tiesa, toliau nuo centrų esančiuose kaimuose komunistai nevengia teroro, verbuodami "savanorius" ir savo eiles, bet jie taip pat neturtingiems krašto gyventojams stengiasi piršti savo idėją. Masėms metami skambūs pažadai, kurie gal būtų ir tiksli pažadais, bet visdėlto jie daro įtakos.

Balanso šioje nelengvoje situacijoje gen. Ky žada įsikišti jaunimo idealizme. Jaunoji karta turi pakeisti korupcijos pavidalą skęstą senąją kartą. Sis 34 m. amžiaus gen. Ky posūkis ir jo atviri žodžiai, be abejo, ankščiau ar vėliau sukelis generolų, politikų ir kitų gero gyvenimo mėgėjų opoziciją, bet jis dėl to per daug nesijaudina: "Būsiu laimingas sugrįžęs į karo lakūnų eiles". Čia tenka pastebėti, kad gen. Ky visada aktyviai reikiški operacijose, ir jo lėktuvas ir aerodromą parigabendavo daug komunistų kulipukų padarytų skylių, kartais primindamas miltams sijoti skirtą rėtį. V. Kst.

ŠALIŠKA IR SUKTA INFORMACIJA

(E) Jau 25 metai Lietuva yra geležine uždanga atskirta nuo laisvojo pasaulio. Net ir su vadinamomis socialistinėmis šalimis ji negali laisvai santykiuoti, nes viską kontroliuoja Maskva. Tačiau kas tiki sovietine spauda, turėtų susidaryti vaizdą, kad ne okupuota, bet nepriklausoma Lietuva buvo nuo viso pasaulio izoliuota, kad ji buvo skurdi ir atsilikusi šalis.

25 metų okupacinės sukakties proga sovietinė Lietuvos spauda rašo, jog kasdien išsinešiami konteineriai į Etiopiją, Indiją, Kambodiją, Bulgariją, Turkiją, Suomiją, Nepalį, Japoniją, Braziliją, Tailandą, Australiją, JAV, Jungt. Arabų Respubliką ir kitas šalis. Lietuviai eksportuoja savo gaminius į 75 visų penkių žemynų šalis (žr. "Komjaunimo Tiesą" liepos 3 d. Nr. 128).

Tai argi tikrai lietuvių tuos gaminius eksportuoja? Juk labai gerai yra žinoma, kad visų sovietinių respublikų užsienio prekyba yra Maskvos rankose. Lietuviai prekes tik gamina, o jas į užsienį siunčia sovietinės paverģės. Jis nurodo lietuviams kam ir kiek turi būti pasiūta. Gavėjai už prekes atsiskaito ne su okupuota Lietuva, bet su Maskva.

Jeruzalė. — Jordanijos valstybės priklausancioje Jeruzalės dalyje didysis mufti — šeikas Abdullah Ghawashan išleido potvarkį, kuriuo uždraudžiama Jeruzalės senamiestyje ir kitose Jordanijos "šventose vietose" parduoti žemės sklypus Katalikų Bažnyčios institucijoms. Nusikaltusieji laikomi "religijos ir krašto išdavikais" ir gali būti baudžiami kalėjimu.

RICHARD H. A. SCOTT

43 Eglinton Ave. East, Toronto

Bus. 481-6808 Res: 767-9053

PALEKAMO TURTO PLANAVIMAS

- Gyvybės ir sveikatos draudimas.
- Prekybos ir grupinis draudimas.
- Pensija ir mokslo planavimas.

THE Great-West Life ASSURANCE COMPANY

Iš Tėvų Pranciškonų naujosios koplyčios pamatų perkusimo iškilni. Tėvas Norbertas ir torontiški architektas Kulpavičius, projekto autorius, vargsta prie kastuvų

MŪSŲ LAIKŲ PAŽANGA

Žmogus gyvens 125 metus

P. GAUCYS

Šiandieną būtų neįmanomas joks planavimo darbas neturint po ranka statistikos duomenų, leidžiančių palyginti, sugretinti ar kaip kitaip apspėti tai ir kitą problemą. Tad nenuostabu, kad kasmet pasirodo visa eilė storių "biblijų" su skaičiais, duomenimis, įvairiausiomis kreivėmis bei palyginimais.

Paėmęs į rankas vieną kuri (JAV, Jungt. Tautų) statistikos metraštį, pirmiausia nustemi nepaprastu mūsų planetos gyventojų daugėjimu. Kristaus gimimo metais pasaulyje buvo 250 milijonų gyventojų. Per penkiolika šimtmečių tas skaičius padvigubėjo. Savo ruožtu, tie 500 milijonų per tris su puse šimto metų dvigubai padidėjo, t.y. 1850 m. žemės gyventojų skaičius pasiekė vieną milijoną. Ir tada išryškėjo pirmos sukuro apraiškos, nes truputį daugiau kaip per vieną šimtą metų žmonija patrigubėjo. 1962 m. pasaulio statistikoje gyventojų skaičius pasiekė milijoną 3,060 milijonų dydį. Jeigu panašiu greičiu žmonija dauginsis, tai po 35 metų, atseit, 2000 metais šis skaičius pakils iki 6,7 ar 8 milijonų.

Tuo gi tarpu vidutinis civilizuoto žmogaus gyvenimo amžius 30 metų pailgėjo, nes vidutiniškai tiek žmogus išgyvendavo Romos imperijos laikais, ir 32 metus šio šimtmečio pradžioje Vokietijoje. 1962 m. JAV statistikos duomenimis vidutiniškai moters amžius siekė 72 metus. Mokslininkai tvirtina, kad mūsų šimtmečio pabaigoje žmogus gyvens 100-125 metus, neprasidamas nei fizinio, nei dvasinio pagėjumo.

630 kartų gabesnis

Iš kitos gi pusės, sociologai pareižia, kad žmogus dar su nuostabiu greičiu padidino savo pažinimą bei sugebėjimus. Buckminster Fullerton, prez. Roosevelt "smegenų tresto" narys, akivaizdoje visų įvykdytų nuostabių išradimų, 1935 m. rašė: "Apšviatijojama, kad modernus žmogus 630 kartų gabesnis už Adamą. Atsilaudojami nuo netinkamų darbo būdų, keturi milijonai amerikiečių per 52 savaites dirbdami po 7 val. galėtų patenkinti visus pagrindinius gyventojų reikalavimus". Tas žinojimo ir sugebėjimo didėjimas mūsų dienomis vyksta su logaritminiu greičiu. Drąsausios vaizduotės jau nebeįstengia užžėgti už akių tam, ką mokslas teikia.

Kaip teisingai pastebi prof. Alphonse Phillips, technika ir mokslas po ilgų amžių merdėjimo staiga ėmė plisti po visą planetą, pasinaudojami praiteityje sukauptais moksliniais išradimais. Ir štai, mes savo akimis matome iš esmės pasikeitusius pažinimo pagrindus, sulūžusius ir suskilusius mokslo, technologijos bei gamybos kanonus, matome naujojo pasaulio gimimą.

Gigantiškos jėginės, galingos pramonės miestai, sudėtingos laboratorijos, kuriose naudojamos tikslumo metodai, milžiniški universitetai bei studijų centrai, atnaujinti ir padarę lybiai veiksmingomis matematikos ir mokslo sistemas, nuostabios susisiekimo ir transporto sistemos sukurė pasaulio būklę, kurioje gyvename.

Visdėlto pasaulis šlubuoja

Visi matome, kad pasaulis šlubuoja. Augstu gyvenimo lygį teinaudoja tik nedidelė žmonių dalis. Miestai auga kaip skruzdėlynai: kartu auga fabrikai, laboratorijos ir dirbtuvės. Tarptautinės paskolos pagelbsti varginamą tautom, visada gausesnė ir visad atsilikusioms. Jungt. Tautos jėškos būdų nugalėti nuolatinių krizėm. Juk reikia maitinti, aprengti ir išmoksinti tą naują būtybių sriautą, kuris dengia žemės paviršių.

Mokslas ir technologija turi atsakymus ir būdus, kaip šitas masės paversti į žmogiškas būtybes, tačiau su viena žiauria sąlyga: kad būtų galima jom suteikti reikalingus turtus ir išmokslinimą, privilegijuotieji beveik visose visuomenėse neturi dalyvauti šitame procese. Už juos darbą atlieka

naujos masinės — kibernetinės masinės. Tai įgyvendins keli milijonai augstos rūšies smegenų, elektroninių instrumentų padedami.

Nelauktai iškilo mokslinkų, technikų, tyrinėtojų, inžinierių laikotarpis, išsigejo laikotarpis, kuriame didžiausią turtą sudaro atitinkamai išauklėti bei paruošti specialistai, kurie, padedami mechaninių bei elektroninių prietaisų, gali spręsti problemas ir imtis darbų, ligi tol atliekamų tik žmogaus intelekto.

Tačiau tuos elektroninius skaitytuvus turi sukurti ir padaryti nepaprastų gamybų mokslinkai ir technologai. Gi jiems valdyti, nustatyti jų užduotis bei atitinkamus darbo būdus taip pat reikalingi pajėgūs smegenys. O visa tai kaip tik labiausiai pažeidžia signašius tautas, nes visi mokslinkai ir technologai įsiekia didelių centrų, kuriuose gausu lėšų brangiai kainuojantiems tyrimams ir kur yra palanki aplinkuma kūrybinei vaizduotei bei tyrimams vykdyti. Tuo būdu neturtingos, atsilikusios tautos netenka savo gabų žmonių ir praranda geresnės ateities viltį.

Amerikon imigravo

44.000 mokslinkų

Plačiai žinomas faktas, kad gabiausi technologai ir inžinieriai nesusilaikoma srove keliasi į JAV. Tokios šalys, kaip Anglija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Olandija, Švedija ir kt., kurios tą srovę maitina, savo nuostolius užpildo kitose, mažiau kvalifikuotose srityse. Taip silpnieji tenkta savo mokslinkų, su didėlėmis pastangomis ir aukom paruoštų, nes juos suvilioja didesni ir galingesni centrai.

Pagal statistikos duomenis, 1948-61 m. į JAV iš užsienio atvyko 44.430 inžinierių, profesorių, fizikų ir gydytojų. Iš 40 Nobelio laureatų, dirbančių amerikiečių laboratorijose, tik 25 yra amerikiečių kilmės. Amerikiečių šaltinių duomenimis, per pastaruosius 12 metų JAV priėmė intelektualinį elitą, lygų Prancūzijos ir Anglijos mokslinkų visumai (tai tesudaro tik 10% visų amerikiečių mokslinkų). Ir jie buvo augčiausios rūšies. Per tą laikotarpį į JAV atvykusių Nobelio laureatų nuosimtis prašoka 38%. Jų tarpe randame: Einšteiną, Tellerį, Fermį, Silarzą, Wernerį ir Branauną ir kitus, kurie rodo jų kokybę. Kanada davė JAV didžiausią dalį lėšų. Jai iš paskos seka Anglija su Vokietija. 65% norvegų mokslinkų patenka į JAV. Betgi šios augsto lygio šalys padengia savo nuostolius, o to nesugeba silpnosios. Jugoslavija neteko 15% savo mokslinkų, Argentina prarado 5.000 inžinierių, baigusius jos universitetus. O šis tikrųjų atsilikusios šalys būklė dar liūdnėsi. Pernai Ganos universitetas įteikė diplomus 15 asmenų; 14 jų emigravo.

Universitetai ir fabrikai

Šiu dienų pasaulio būklėje universitetai yra reikalingesni už fabrikus, tačiau jų negalima įkurti vien turtingų tautų pinigine pagalba. Jiems reikia ir mokslinkų, kurių nelaimė, ir pačios galingiausios tautos neturi per daug. Dėl tos priežasties pasaulio pažangai gresia pavojus sulėtėti. Tuo gi tarpu reikalas eina apie "pažangą", reikalingą išlaikyti jau pasiekta pažangą.

Mūsų dienų pasaulis, ir dar labiau rytdienos, tas, kuriame pradedame gyventi ir kuriame pilnuose gyvenams mūsų vaikai, yra intelektualiskai išprusintų žmonių pasaulis; vien tik jie sugebės jį valdyti. Jiems teks kurti reikalingas sąlygas, kad žmonija, kasdien vis mažiau reikalinga gyvenimo priemonių ir patarnavimų pagalba, galėtų gyventi pasaulyje, kuriame darbas bus visiškai kitos rūšies.

Poilsio bei atvangos reikalas, vienintelis galis dvasiškai sustiprinti žmogų, bus neišvengiama būtinybė. Gilioje senovėje jį vykdė graikai, gindami ir palaikydami vergiją. Laimei, mūsų laikais naujieji vergai bus iš pilno ir galės sėkmingai tarnauti žmonijai.

Premijos, laureatai ir nuopelnai

VYT. KASTYTIS

Lietuvos susovietinimo 25 m. sukakties proga kompartijos dosnia ranka pažėrė eilę vadinaujančių respublikinių premijų kultūrininkams, mokslininkams, technikos darbuotojams, rašytojams, dailininkams ir teatro atstovams. Pranešimą apie premijas už mokslo ir technikos darbus skaitytojas ras kultūrinės veiklos skyriaus "Okupuotoj Lietuvai". Šio rašinio tikslas yra pašnekti apie literatūros ir meno kūrinius su teiktasias premijas.

Pirmosios premijos — 2.500 rb. įvertinti: Jono Avyžiaus romanas "Kaimas kryžkelėje", aktorės Monikos Mironaitės sukurtoji vaidmenys ir jos koncertinė veikla, valstybinis styginis kvartetas, kurį sudaro E. Paulauskas, K. Kalinauskaitė-Fledžinskienė, J. Fledžinskas ir R. Kulikauskas. Antras premijas — 1.500 rb. gavo: tapytojas A. Gudaitis už portretus ir Lietuvos peizažų ciklus, grafikas S. Krassauskas — už iliustracijas Just. Marcinkevičiaus poemiui "Kraujas ir pelenai" ir E. Mieželaičio poezijos knygai "Žmogus", Juozas Lingys — už sukurta lietuvišką choreografiją, Alf. Maldonis — už eilėraščių rinkinį "Saulėlietis" ir Panevėžio dramos teatro režisiorius Juozas Miltinis — už M. Šolochovo "Pakeltos velėnos" inscenizacijos ir Šekspyro tragedijos "Makbetas" pastatymus.

Jonas Avyžius laukia sustingimo ledus

Literatūrinėje grupėje yra du premijuoti kūriniai — J. Avyžiaus "Kaimas kryžkelėje" ir A. Maldonio poezija "Saulėlietis". Niekas, tur būt, nemėgins įrodinėti, kad jaunosios kartos rašytojas Jonas Avyžius šiuo savo kontroversiniu romanu nenusipelnė premijos. Jis pats yra prasitaręs spaudoje, jog romano idėja gimė dar Stalino laikais, bet tada jos nebuvo galima pilnai įgyvendinti dėl rašytojui uždedamų varžų. Dėmesio vertas buvo jo rašinys "Liter. ir Mene" apie kompartijos išsakytą suluošintą literatūrą Lietuvos kolchozino kaimo temomis. Savajame romane jis ir stengėsi pralaužti oficialus sustingimo ledus, pasinaudodamas pastaruoju metu šiek tiek padidėjusia literatūrinės kūrybos laisve. Karštiligis skubotumu jo romanas buvo inscenizuotas Kauno dramos teatre ir tuojau pat pradėtas vesti ir rusų kalba, tuo, galimas dalykas, siekiant užbėgti už akių tragedijai, kokia ištiko Kazį

"Aušros" stovyklos uždarymo metu dovanų teko ir jauniems. Nuotraukos mergaitė vadovė mok. A. Sapijonytė įteikia dovanėlę pasijūmėjusiai Misičevičiutei.

MONOGRAFIJOS PASIRODYMO PROGA

Antanas Smetona ir jo laikai

Tarp demokratijos ir diktatūros

Galime manyti, kad pradėjęs valdyti po gruodžio 17 perversmo A. Smetona tikėjosi sukurti Lietuvai visai naują valdymosi formą, tarpinę tarp diktatūros ir demokratijos. Tą formą jis pats kartais pavadindavo prezidentine demokratija. Merkelis bando ją vadinti paternalistika — autoritetiniu drausmingu valdymu (374 psl.), bet, matyti, pats tuo terminu per daug netikėdamas pripažįsta: "Iš tikrųjų po gruodžio 17 besiformuojąs režimas buvo neaiškus, sunkiai aptariamas pagal jau esamas režimines definicijas" (382 psl.).

Nors Smetona, pradėjęs naują režimą kurti, Lietuvai tik gero norėjo, tačiau tas bandymas jam nepavyko. Naujasis režimas pasidarė ir bloga demokratija ir nevykusi diktatūra. Demokratijos naujojo režimo šaknis A. Smetona pakirto jau 1927 metais, atsiskaidymas nuo galiojančios konstitucijos. Po to logiškai sekė desiniųjų demokratinių grupių, dalyvavusių perversme, perėjimas į opoziciją, privedęs prie visu politinių partijų uždarymo. Nesant galiojančios konstitucijos, ir politinėms partijoms esant uždarytoms, žodis "demokratija" iš viso mažai tinkama naujojo režimo apibūdiniui.

Bet naujasis režimas nebuvo ir gera diktatūra, nes jam trūko kelių įprastinės diktatūros privalumų: pats vadas neturėjo diktatorių reikiamų privalumų, ir jam nepavyko galutinai sucementuoti ir vien apie save suburti jo režimą remiančias grupes — tautininkų sąjungą.

A. Smetona buvo ramaus ir lėto būdo humanistas, daugiau filosofas negu vadas. Tam patvirtinti monografijoje galima rasti daug citatų. Suminint tik porą: Vaizgantas jį vadina

Jaunimas komunistinėje Kinijoje

Komunistinėje Kinijoje jau 9 metų vaikai mokomi kariati. Iš jų sudaromi kariniai daliniai, panašūs ir kariuomenės daliniai; jie mokomi kovoti durtuvais, mėtyti granatas, atakuoti pozicijas. Net ir mokslo mokykloje amžiaus mēr-gaitės bado durtuvais lėliu iškamšas, reprezentuojančias amerikinius "imperialistus". Visoje Kinijoje skamba maršai ir karinės dainos.

Išakymai, kuriuos vaikai girdi savo žaidimuose, nelabai primena sklandžią, aiškią karinės komandos kalbą, pvz.: "Atakuojame imperialistinius priešus, kad pagelbėtumėm Vietnam laudžiams jo teisėtoji patriotinė kovoj". Tai yra daugiausia propaganda, negu karinis įsakymas. Vaikai į tokią "komandą" choru atsako: "Tegyvuoja vadas Mao". Tokia akcija turi tikslą laikyti vaikus revoliucinei nuotaikoje ir karinėje įtampoje, o karinės pratybos yra antroji eilė.

Panašiai treniruojamas ir kiniečių jaunimas. Kas penktas

rių kartą. Visi šio teatro aktoriai yra jo išugdyti, paruošti ir išeiti į rampos šviesą. Juozo Miltinio mokinių netrūksta ir kituose teatruose.

Antroji laureatė — Monika Mironaitė ilgus metus dirba Vilniaus rusų dramos teatre. Šis jos posūkis ir rusų teatrą yra nesu-prantamas, nes kiti aktoriai ir kitos aktorės visdėlo savo jėgas skiria lietuviškai scenai. Tiesa, M. Mironaitė, matyt, jausdama lietuviškos sąžinės graužimą, plaktai reikiškias koncertų vakaruose ir televizijos programose lietuvių rašytojų kūrybos gyvųjų žodžių.

Juozas Lingys, lamėjęs premiją už liaudies šokių choreografiją, daugiausia darbo yra skyręs J. Švedo įkurtam liaudies ansambliui, kuris šiandien vadinamas "Lietuva". Būdamas ansamblio baletmeisteriu, jis paruošė apie 130 šokių, sukurdamas juos iš gana šykščių tautosakos aprašymų ir senų žmonių pasakojimų. Šie jo šokiai, sakoma, yra tikras ansamblio papuošalas.

Muzikai ir kompozitoriai

Nebuvo jokios abejonės, kad muzikos srityje premiją laimės valstybinis styginis kvartetas ir jo vėteranai — E. Paulauskas, K. Fledžinskienė, J. Fledžinskas ir R. Kulikauskas. Jų pergalės tarp-tautiniuose konkursuose šį muzikinį vienetą yra išsklūsčius ir geriausiųjų eiles. Sovietų Sąjunga jį šiandien siūnčia beveik ir visus svarbesnius tarptautinio masto pasirodymus.

Savotiška staigmena — nė vieno kompozitoriaus neatžymėjimas premija. Kandidatų, tiesa, buvo išstatyti J. Juzeliūnas ir jo "Afrikietiškieji eskizai". Spaudoje dažnai džiaugiamasi lietuviškųjų operų derliumi, o jų patvariausias kūrėjas Vytautas Kavalia, šiuo metu rašantis ketvirtą operą, netgi nebuvo pasiūlytas kandidatų premijoms, nors yra tekę skaityti prasaritimu, jog iš visų lietuviškųjų operų tik vieni jo "Pilėnai" verti operos vardo. V. Klovas atstūmimas, atrodo, turi ryšį su A. Makūnaitės ir A. Skirytės ne-davertinumu — ir jis temų savo operoms įšėjo lietuviškos praeities legendose, istorinėse reikšmės įvykiuose.

J. A. BUDVIETIS

pastaroji buvo pati silpniausia. Pats kun. V. Mironas ją jautė ir neslėpė, kad ministerio pirmininko pareigos jam sunki ir nepakeliamas našta" (502 psl.). Gal būt dėl to Klaipėdos atidavimas vokiečiams buvo toks chaotiškas. Arba apie paskutinį min. pirm. A. Merkį birželio 17 d.: "Merkys pats jautėsi ne savo kailyje, buvo visiškai bejėgis, praradęs bet kokią realybės nuovoką, klusniai vykdąs okupantų reikalavimus" (596 psl.). Tokiam tai vyriui A. Smetona paliko prezidento pareigas.

Netik su min. pirmininkais, bet ir su eiliniiais ministrais Smetonai negeriau sekėsi. Štai Merkelio žodžiai apie Švietimo ministeriją: "Švietimo ir aplamai kultūros pažanga buvo lėta, nes tai svarbiai tautos gyvenimo sričiai trūko sumanios vadovybės. Inž. K. Šakenis ir agr. J. Tonkūnas, ilgiausiai išbuvę švietimo ministrais, buvo geri administratoriai, bet menki kultūrinį reikalą organizatoriai ir vadovai" (472 psl.). A. Smetona nenorėjo matyti, kad pirmieji švietimo ministerijų turėję katalikiškasis blokas (dr. L. Bistras, ped. dr. K. Ruginis, ped. Ig. Malinauskas, dr. J. Grinys, bet šių specialistų nekvietė, nes jie nebuvo tautininkai.

Neturint platesnės atramos tautos masėse (kuria vis dar dominavo katalikiškasis blokas) ir nedaug turint tikrai gabių artimesnių padėjėjų — ministerių (nes buvo renkamas iš mažo ratelio), A. Smetonai natūralia atrama turėjo būti jo politinė grupė — tautininkų sąjunga. Tokia ji ir panoro būti, kai savo suvažiavime 1933 m. paprašė A. Smetoną Tautos Vado titulu pasiimti vyriausią sąjungos vadovybę. (401 psl.). Deja, šiekis nebuvo taip aišku ir paprasta. A. Merkelis rašo: "Panaikinus politines partijas, susidarė tam tikra tuštuma, kurios gyvenimas nepakenčia, ir ji ta pradeda kas nors veržtis. Šiuo atveju ją siekė užpildyti Liet. Tautininkų Sąjunga, autoritetinę santvarką pakeičiant vienos partijos režimu. Ir čia giūdė didžioji buvusios autoritetinės sant-

tė: pasidarė pavyzdingu mokiniu ir darbininku. Panašų "stebuklų" darė Stalinas savo autoritetu. Kinijoje dabar Mao yra tuo, kuo Rusijoje buvo Stalinas. Pz. 1928 metais teko matyti akusherijos vadovė, kuriame Stalinas išliaupsintas kaip didysis akusherijos mokslo įkvėpėjas. Mao straipsniai kaip vaistai nuo chuliganizmo — kažkas panašaus ir Stalino akusherija.

Vakarių žurnalistas nepatikėjo, kad dviejų Mao straipsnių perskaitymas jaunui iš chuliganų padarytų padoriu moksleivių ir darbininkų, tačiau reikia pripažinti faktą, jog kiniečių komunistai įstengė savo jaunimo seksualinio instinkto reiškinius nuslopinti, žinoma ne be geležinės disciplinos pagalbos. Griežtai draudžiama abiejų lyčių jaunimui susitikinėti erotinės meilės motyvais. Merginos rengiasi kaip vyrai ir nedrįsta koketuoti. Moterys tegauja teisę tekėti tik su laukusios 25 metų amžiaus, o vyrai 27 metų.

Visi paminėti faktai verčia susimąstyti ir pagalvoti, ar seniesiems komunistams prieš mirtį pavyks "išlyginti kelius" jaunimui ir vaikams, ar pavyks išplauti jų smegenis taip, kad jie visuomet eitų tuo keliu, kurį jiems jų senieji patiečia ir nutiesė. Taip pat kyla klausimas, koki išsigimimą jaunosios kartos psichikoje sukels komunistinė disciplina ir kaip sužalos kiniečių tautos charakterį.

J. Gobis

Pasaulio lietuvių jaunimo metai

ir kiti reikalai Pasaulio Lietuvių Bėndruomenės valdyboje

PLB Valdybos pirm. Juozas J. Bachunas, vyk. vicepirm. St. Barzdukas, vicepirm. Vytautas Kamantas ir ižd. Julius Staniškas liepos 3-4 d. d. Toronto, Kanadoje, turėjo pasitarimus su LB ir jaunimo veikėjais. Pasitarimuose dalyvavo: Vytautas Volertas (JAV LB Tarybos pirm.), dr. P. Lukoševičius (Kanados LB Krašto Valdybos pirm.), Vaclovas Kleiza (JAV LB CV narys ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Komiteto vicepirm.), Giedrė Rinkūnaitė (Kanados LB Krašto Tarybos narė, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ir Kanados Lietuvių Jaunimo Kongreso Komiteto narė), Audrius Šileika (Kanados LB Krašto Tarybos narys, PLJK Komiteto pirm.), kun. Kestutis Trimakas, SJ, (PLJK Komiteto narys), dr. Juozas Sungaila (buvęs PLB Valdybos pirm.), dr. Jonas Matulionis (buvęs PLB Valdybos pirm.) ir kiti.

Kanada pradės Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metus 1965 spalio 9 d. Kanados Lietuvių Jaunimo Kongresu. Vėliau, 1966 m. liepos pradžioje, Čikagoje vyks didžiulis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, į kurį suvažiuos keli tūkstančiai lietuvių jaunimo iš viso pasaulio.

...

Vysk. dr. Pranas Brazys, lankydamsis Klevelande, turėjo pasikalbėjimą su PLB Valdybos vicepirm. Vytautu Kamantu apie Jaunimo Metų pravedimą Europoje. Vysk. Brazys pritarė Jaunimo Metų minčiai ir žadėjo šiais klausimais pasikalbėti su lietuviiais Europoje.

...

Atsiųsta paminėti

East Europe. 1965 m. liepos m. nr. 7. Kaina 50 ct.

Education in Ontario. Statements by hon. William G. Davis, Q.C., L.L.D., Minister of Education. Presentation of Department Estimates to the Ont. Legislative Assembly, June 2, 1965.

...

varkos kontroversija: vienaip Liet. Taut. Sąjungos paskirti suprato A. Smetona, antrai pati tautininkų vadovybė ir trečia opozicija" (418 psl.). Naujai inteligentijai priaugant, ir pati Taut. Sąjunga ėmė skilti į du frontus. Vienam frontui vadovavo senieji tautiniai romantikai, Smetonos draugai dar iš Mintaujos ir Vilniaus laikų. Kitus, vadinamus radikaliosius, sudarė daugiausia jaunimas. Jie nenorėjo Smetoną matyti kietesniu diktatoriumi, o taip pat — didesnio balso ir sąjungos vadovybe. Smetona jų tarpe nebuvo labai populiarius. Kartais jie Smetoną "jau nebelaikė autoritetu ir savitarpio pokalbuiose jį net griežtai kritikavo" (506 psl.). Nenuostabu, kad iš jų išaugo ir voldemarininkai, siekiant Smetoną nuversti, pastatant jo vietoje Voldemarą — aiškų diktatorių.

...

Eiliniam lietuviui, skaitančiam monografiją, gaila A. Smetonos, kad jis savotiškomis aplinkybėmis sutikdamas būti ketvirtuoju Lietuvos Respublikos prezidentu, tuo pasimė jam, kaip idealistiškai galvojančiam humanistui, per sunkias pareigas. Tas pareigas jis pats dar pasisunkino, nebeskelbdamas teisėtų seimo rinkimų ir pasirinkdamas slidų Tautos Vado kelią. Tuo jis pasimė atsakomybę ir už Lietuvos nelaimes. Žinoma, tos nelaimės vis vien būtų Lietuvai užgrūvusios, nes jos atėjo iš užsienio, bet už jų priėmimą, už vienkotą ir kitokį reagavimą, atsakomybę būtų tekusi ne vienam prezidentui, bet seimui, o per jį ir visai tautai. Dabar gi tokie svarbūs įvykiai, kaip lenkų ultimatumo priėmimas, Klaipėdos atidavimas, ginkluoto pasipriešinimo rusams klausimas — buvo išspręsti siaurame prezidento ir jo pasirinktųjų ministerių ratelyje, visos tautos neatsiklausus.

Kiti įvykiai ir asmenys

Salia reikalų, tiesiogiai liečiančių A. Smetoną, monografijoje ir iš autoritetinio režimo

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

PREMIJUOTI TRYS RANKRAŠČIAI LIETUVISKAM JAUNIMUI

Lietuvių Fondui paskyrus \$500 jaunimui skirtai grožinei literatūrai premijuoti, Amerikos LB švietimo tarybos pirm. J. Ignatonio rūpesčiu buvo paskelbtas konkursas prisijusiems rankraščiųams ir 1964 m. išėjusioms knygoms premijuoti. Konkursui gauti 25 rankraščiai ir leidiniai. Vertintojų komisija (pirm. B. Babrauskas, sek. J. Juzevičiūtė ir nariai — C. Grincevičius, J. Plačas, K. Bradūnas) liepos 15 d. posėdyje, nors neradusi vieno kurio išskirtinai pro kitus prasišlančio kūrinio, o tik eilę apylygių, balsų dauguma paskyrė ne vieną, o tris premijas. Pirmoji premija — \$200 teko Gintarei Banaitytei-Ivaskienei už Mindaugo laikų apysaką "Baltasis stumbras", o dvi antrosios premijos, kiekviena po \$150, paskirtos J. Svaistui už pasakališką nuotykių pyne "Sausus penketukas" ir Andriui Norimui už taigali nuotykių apysaką "Be namų".

DR. BRONIUS RADZIVANAS IR PONTA įteikė Tėvams pranciškonams \$1000 auką Kultūros Židiniui bei Jaunimo Centrai statyti Niujorke.

A. MILUKAS, JAV gimęs lietuvis ir buvęs Sibiro tremtinys, 1948 m. Kūčias sakosi praleidęs Abis Inta lageryje Sibire. (Pagal jo pasipaskojimus "Darbininke"). Jis teigia, jog būvęs nuostabus, kad kažkieno nežinomoji ranka taip patvarkius, kad visdėlo tą dieną barake nesirodė prižiūrėtojai. Tremtiniai turėję bendrą Kūčių stalą, kurį palaimingas savo malda Tėlių vysk. Pr. Ramanauskas. A. Milukas vysk. Ramanauską toj stovykloje jau radęs. Vyskupas buvęs suimtas 1946 m. gruodžio mėn. Su juo Milukui tekė dirbti tą patį darbą — naktimis vežioti vandenį į virtuvę ant ratų pritaistoje statinėje. Pamiegoti gaudavo dieną. Jei virėjas būdavo geroje nuotaikoje, kad vandenį atveždavo, gaudavo po samtį sriubos. Vysk. P. Ramanauskas buvęs "pataisais darbu" lageryje. Mat, reikėję jį "pataisyti" — perauklėti. Kartą, pasakojęs vyskupui, "auklėtojai" jį klausinėjo, ar jis turis sąžinę? Jie sakė: "Mes tave prauklėsim, bet ar tu imsimsi savo draugus prauklėti?" Kai vyskupas nesišukubęs persiauklėti, tai "prauklėtojai" jį paklausė, ar vyskupas turis sąžinę? Vysk. Pr. Ramanauskas išbūvo suimtas iki 1956 m. Grižęs nebuvo leistas eiti pareigų Tėliuose. Net ir gyventi negalėjęs Tėliuose. Palausta sveikata jis mirė 1959 m.

Pr. A.

OKUPOUOTJ LIETUVOJ

KIPRAS PETRAUSKAS, apžvelgdamas lietuviško operos teatro kelią, nusiškindžia, kad pokario metais teko suklaidyti praeitį — tokios didelės buvo spragos ir solistų, ir orkestrantų eilėse. Solistams į pagalbą atėjo pirmieji konservatorijos absolventai: V. Česas, R. Tumalevičiūtė, J. Indra, A. Vasiliauskas, o kiek vėliau — I. Ylienė, J. Petraskevičiūtė, R. Siparis, Z. Paulauskas, V. Mikšaitė, M. Aleškevičiūtė ir kt. Dirigentai J. Tallat, Kelpša ir M. Buksa savo pakaitais paskyrė R. Geniūšą ir A. Kalinauską. Pasidžiaugęs šešiomis tame laikotarpyje sukurtais lietuviškomis operomis, Kipras susidūmoja: "... Aš gi, kai stoviu kartais vakare ant Taurų kalno ir žvelgiu į tūkstančius žiburių dainuojantį Vilnių, galvoju: kodėl man šie negalės atstūnosdesim, o ne dvidešimt aštuoneri metai? Kodėl aš negaliu padainuoti mūsų kompozitorius sukurtose operose! Bet, kai prisimenu savo mokinius — Saulėvičiūtę, Noreiką, Adamkevičių, Daunorą, Urvelį ir

...

laikotarpio yra paskelbta daug retos dokumentinės medžiagos, labai pakeliamos šio darbo vertę. Kaip pavyzdį, galime paminėti dokumentą, rodantį, kad Lenkijos ultimatumu metu Vokietija buvo pasirošiusi karui ir eventualiam Lietuvos padalinimui. "Tą dieną, rašo Merkelis, vokiečių karo vadovybė įteikė Ribbentropui žemėlapi, kuriame nubrėžta linija, ligi kurios Vokietija yra numaciusi okupuoti Lietuvą, jei kiti karas su Lenkija. Ta linija eina nuo Rytprūsų sienos Nemuno iki Dubysos ir toliau jos tękmė į šiaurę maždaug iki tos vietos, kur yra vienišoji linija su Klaipėdos krašto riba, ir čia pasuka Baltijos link. Tai yra daugiau kaip pusė žemaičių krašto" (429 psl.).

Monografijoje paličiamai ir labai daug asmenų, mirusių ir dar gyvų. Apie vienus iš jų atsiliepiama geriau, apie kitus blogiau, už ypatingos sąsąskaitos suvedamos su dviem žmonių — A. Voldemaru ir St. Raštikiu, ypač ant pastarojo suverčiant atsakomybę už daugelį Lietuvos nelaimių.

...

Viską susumuojant, jau pati aplinkybė, kad monografija skirta A. Smetonos pagerbimui ir kad ją išleido tautininkų srovės žmonės, uždėjo autoriui tam tikrus varžtus, įpareigojo tam tikrai linkmei. To dėl šis veikalas nėra tikra mūsų nepriklausomo gyvenimo istorija. Visdėlo monografijoje yra daug objektyvios medžiagos ir, kaip sakytą, daug dokumentų bei retų išrašų iš spaudos ir seimo stenogramų.

...

Aleksandras Merkelis, "Antanas Smetona", jo visuomeninė, kultūrinė ir politinė veikla. Amerikos Liet. Tautinės Sąjungos leidiny 1964 m., New York. Spaudė "Vilties" spaustuve Clevelande, kaina nepažymėta.

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W.

Tel. RO 2-8255

EGLINTON — OAKWOOD

Naujas modernus 3-pleksas. Viso 17 kambarių, vandens-alyvos šildymas, platus įvažiavimas, vieta 3 mašinoms pastatyti. Kilimai, alumininiai langai ir kiti priedai. Artimi susisiekimo ir krautuvų. Geros nuomos. Pilna kaina \$37.500.

BLOOR — JANE — BUNGALOW

\$5.900 įmokėti, atskiras mūrinis 7 kambarių namas, privatus įvažiavimas ir garažas. Vandens šildymas, didelis sklypas ant upės kranto. Moderniška virtuvė, gražus kambariai, kilimai ir bloai aplinka.

QUEBEC — BLOOR

\$10.000 įmokėti, 7 kambarių, 2-jų aukštų gražus namas su garažu ir plačiu įvažiavimu; moderniška didelė virtuvė, nauja krosnis, viena atvira skola balansui; visai arti Bloor ir High park.

ST. CLAIR — OAKWOOD

\$4.700 įmokėti, 8 kamb. dviejų aukštų mūrinis namas. Dideli kambariai, 2 modernios virtuvės ir naujai įrengta vonia.

SWANSEA

\$4.900 įmokėti; atskiras, mūrinis gražus plytų namas. 7 dideli kambariai, moderniška virtuvė, gražus kiemas. Prašoma kaina \$18.500, gal ir mažiau.

SWANSEA — BLOOR

\$3.700 įmokėti, atskiras, mūrinis 6 kamb. namas, dvi virtuvės, 1 garažas lengva įvažiuoti. Visai arti Bloor ir tuoj galima užimti.

BLOOR — QUEBEC

\$3.400 įmokėti, 7 kamb. dviejų aukštų mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, didelis kiemas. Viena skola balansui, už mėnesio galima užimti. Platus įvažiavimas ir garažas.

BLOOR — BERRY RD.

\$10.000 įmokėti, gražus rūpių plytų apartamentinis pastatas — fourplex, tik 8 butų senumo su 4 garažais ir privatu įvažiavimu. Kiekvienas butas po 2 miegamus, didelį kambarį, patogus išnuomoti.

BLOOR — BERRY RD.

\$4.700 įmokėti, 8 kamb. dviejų aukštų mūrinis namas. Dideli kambariai, 2 modernios virtuvės ir naujai įrengta vonia.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO 2-8255

Namų telef. LE 6-1410

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šlame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

TORONTO

Atėitininkų žinios

Vasaros stovykla baigiasi ši sekmdienį, rugpjūtio 8 d. Visi tėvai prašomi pasirūpinti stovyklautojų atsiėmimu. Oficialus stovyklos uždarymas įvyks sekmdienį 12 val., po to bus pietūs. Tėvai prašomi vaikų neišsivežti prieš oficialų uždarymą.

Apie stovyklos vergus ir pasisekimus skaitykite atskiram pirmos savaitės aprašyme. Kaip pirmoji savaitė pavyko? Klauskite stovyklautojų ir vadovų! Tai skėmingiausia iki šiol buvusių atėitininkų stovykla.

V. Micevičius iš Newton, V. Bartkus iš Čikagos ir P. Semėšys iš Sudburio, mūsų skaitytojai, atostogų progą lankėsi redakcijoje.

Lietuvių skautų veikla

Užbaigiant skautų-tų stovyklą Romuvoje. Paskutinis lauzas liepos 31 d. buvo uždegta ant ežero ir sudarė nepaprastą įspūdį. Ant kranto stovyklautojai parodė dviejų savaitių rezultatus, kurie buvo visapusiškai puikūs. Visi buvo gerai susidavinę ir daug naujų dainų išmoko. Tas visas priklauso mūsų jaunai akademikai muz. ps. D. Skrinškaitei, kuri mažą lazdėlę mokojo stovyklą suvaldyti ir parodyti tėveliams, kad jų vaikai suvaldomi ir daug išmoko. Gražiai pasirodė gyvųjų lėlių teatrų, kaimo lenčiųgėlių, orkestrų, sudarytas iš lūpinų armonikėlių, akordeono ir smuiko. Nors lauzas buvo pusę valandos pratęstas, bet atrodė trumpas, ir lauzo vedėja paprasė visus malda.

Paskutinė diena — nelaukta atėjo. Spėjus susidraugauti, susigventi, taip būtų gera toliau stovyklauti, bet tas negalėtingai greitas laikas. Štai trumtas šaukia vėliavas pakelti prikimtinį kartą, mišios, tai nuosirdi padėka Dievui už jo suteiktą malonę stovyklauti, ir paskutinė komanda vėliavų aikštė. Įsakymas, visi pareigūniai atleisti iš pareigų, nusipelnusiems už pareigingą darbą jauniu sieji stovyklautojai įteikia dovanėles. Rajono vadai ir stovyklos viršininkas padėkoja visiems žodžiu, nuskamba didingi Himno ir Marija, Marija ai-

P. Naujokas su žmona, gyv. Čikagoje, besisvečiuodami Toronte pas J. Sulc, lankėsi "T2" redakcijoje. Ponia Naujokienė Čikagoje turi plaukų šukavimo salioną. Ji prieš 5 metus yra atvykusi iš Lietuvos: pirmiau į Vokietiją, o vėliau į Čikagą.

Mann-Martell nuosavybių pardavimo įstaiga yra laimėjusi už firmos ženklą geriausią premiją. Šį ženklą naudoja visur, kur yra kokia nuosavybė pardavimui. Žodis FOR SALE yra užrašytas viršutinėje ženklo dalyje, o apačioje yra artimiausios pardavimo įstaigos telefono numeris. Mann-Martell firma turi vien Toronto ribose 12 nuosavybių pardavimo įstaigų.

dai toli miškais, nusileidžia vėliavos, ir buvęs didelis judėjimas ir triukšmas taip staigiai mažėja. Būreliai ašarotomis akutėmis rėdėja, slepiasi ir mašina ir dingsta siauruju keleliu vėdančių iš "Romuvos" į miestą, į dulkes, kur visus metus reikės kaskiti, bukle, ar salėje susieiti, ir tik trumpomis iškydomis gamtoje pasidžiauti.

LSS Pirmios kursai pravedami jauniems vadovams rugpjūtio 14-21 d. Romuvos stovykloje. Kursams vadovaus LSS BVSP s. J. Bružinskas ir SVSP s. M. Jonikienė. Abiejų stovyklų viršininkas — v. s. J. Vaisins, SJ, jo pavaduotojas v. s. V. Skrinškas. Kursuose dalyvaus ir BVŠ j. s. Br. Juodelis. Be to, tuo pat metu ten stovyklaus jūros skautės iš Čikagos.

Kita naujovė Gemini V raketoje yra pasigaminimas vandens cheminės reakcijos būdu. Tai išspėjus astronomų gerimo problema. Kaip tyrimai parodė, gaus vandens naudojimas labai sustiprina astronautų fiziniai ir psichologiniai savybės.

NAUJA RAKETA | MENULI

Sio mėnesio viduryje amerikiečiai ruošiasi paleisti naują raketą į orbitą aplink žemę su dviem žmonėmis. Vienas iš jų būtų astronautas G. Cooper, jau vieną kartą skridęs.

Naujoji raketa, Gemini V, yra įrengta išbūti erdvėje aštuonias pilnas paras — maždaug tiek laiko, kiek reikia nusikridimui ir sugrįžimui iš mėnulio. Jei viskas bus tvarkoje, astr. Cooper sumuš bėgimo erdvėje pasaulinį rekordą, kurį iki šiol tebeturi sovietų kosmonautas V. Bykovskis.

Gemini V turi visą eilę naujų įrengimų. Pirmasis jų yra nauja radaro sistema, kuri įgalina susitikti ir priartėti prie kitos skrendančios raketos. Šis manevras yra esminis skridimui į mėnulį. Mėnulio raketos skris trys žmonės. Ties mėnuliu toji raketa persikirs į dvi. Viena dalis su dviem žmonėmis nusileis į mėnulį. Kita dalis su vienu žmogumi pasiliks skristi apie mėnulį. Po kurio laiko tos abi dalys turės susijungti grįžimui į žemę.

Naujoji Gemini V raketa nebandys susitikti su kita, tačiau ji turės šalia skrendantį daiktą, su kuriuo, pasinaudojant nauja radaro sistema, bandys susitikti ir išsikirti. Tikrąjį dviejų raketų susitikimo manevrą erdvės manoma įvykdyti su Gemini VI, kuri planuojama spalio mėnesiu.

Kita naujovė Gemini V raketoje yra pasigaminimas vandens cheminės reakcijos būdu. Tai išspėjus astronomų gerimo problema. Kaip tyrimai parodė, gaus vandens naudojimas labai sustiprina astronautų fiziniai ir psichologiniai savybės.

TORONTO VASAROS MUZIKOS FESTIVALIAI,

RENGIAMSI TORONTO Miesto parkų ir poilsio departamentu, bendradarbiaujant su TORONTO Muzikantų sąjunga, REMIANT PLOKSTELIŲ GAMINIMO PRAMONEI IR TORONTO DIENRAŠČIUI "STAR".

SEKMADIENI, RUGPJŪČIO 8 D.
2.30 v. p. p. — High Parke
2.30 v. p. p. — Kew Gardens
5.30 v. p. p. — High Parke
8 v. v. — Exhibition Parke

8.30 v. v. Ramsden Parke
Kadriilus šokiai — Bob Scott

ANTRADIENI, RUGPJŪČIO 10 D.
8 v. v. — Exhibition Parke
8 v. v. — Allan Gardens
8.30 v. v. — Withrow Parke

8.30 v. v. Riverdale Parke
8.30 v. v. — Monarch Parke

8.30 v. v. — Eglinton Parke
8.30 v. v. — Nathan Phillips Square
8.30 v. v. — Kew Parke
8.30 v. v. — Kew Beach

8.30 v. v. — Riverdale Parke
(Dirbt. ledo čiuožykloje)

8 v. v. — Willowvale Parke
411-jos Eskadrono R.C.A.F. orkestras

2.30 v. p. p. — High Parke
2.30 v. p. p. — Kew Gardens
5.30 v. p. p. — High Parke

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944
kampas Howard Park

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

Cigarečių kartonas — visų rūšių — už \$3.09
— 200 štukų —

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parasykite ar patys asmeniškai užsikitė į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasirūpysime jums padėti geriausiai.

Mes turime daugybę europietiškių mišinių, kaip trejos dešnerios, ramūnėlis, zbražolė, "C" termometrai ir kt. Kas nori pigiai pirkti įvairius FOTO APARATUS arba filmų aparatus — BOLEX, KEYSTONE-BELL, HOWELL ir kt., juos gali gauti pas mus su 25% NUOLAIDA.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISA DIENA. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

MARGIS DRUG STORE
Moteriškos kojines — Nylon seamless — reg. \$1.00 pora
— specialiai nuolaida — 2 poros už \$1.00

Parkdale B-A Service Centre
1181 QUEEN ST. W., prie Gladstone
Tel. 535-9468 — Lietuviškas Savininkas
Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t.t. Mašinų vilkimas (Towing) darbo val. 535-9468 po 7 v. v. RO 6-8504
Mechaninis mašinų taisymas, ELEKTRONINIS (Alen Scop) patikrinimas. Kvalifikuoti mechanikai.

VYRŲ IR JAUNIMO MODERNIŠKA DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A & B TAILORS
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)
531-1432 A. B. Beresnevičius

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

R. CHOLKAN & CO. LIMITED REALTORS

2232 Bloor St. West

prie pat Runnymede Rd.
PR. KERBERIS

RO 7-5454

Namų tel. LE 5-1584

QUEBEC — BLOOR — apie \$6.000 įmokėti, 9 kambarių atskiras namas, dvigubas garažas, didelis sklypas.

ELLIS AVE. — SWANSEA, apie \$5.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, garažas su privačiu įvažiavimu, gražus didelis kiemas.

KINGSWAY — PRINCE EDWARD DR. — \$5.000 įmokėti, gražus 5 kambarių bungalavas, vandens alyvos šildymas, garažas su privačiu įvažiavimu, užbaigtas rūsys, viena atvira skola 10-čiai metų.

PARKLAWN — BARNE RD. — \$5.000 ar mažiau įmokėti, apie 12 metų senumo 5 kambarių bungalavas, 2 vonios, užbaigtas poilsio kambarys, garažas su privačiu įvažiavimu.

GLENLAKE — BLOOR, \$8.000 įmokėti; 9 kambarių per du aukštus, rūpių plytų, atskiras namas, 2 vonios, 2 virtuvės, garažas, viena atvira skola balansui, graži vieta.

JANE — BLOOR apie \$10.000 ar mažiau įmokėti, puikus 8 kambarių per du aukštus atskiras namas, didelis poilsio kambarys su atviru ugnia-kuru, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

PASITEIRUKITE DEL KITŲ NUOSAVYBIŲ. REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

527 Bloor St. West

J. RUKŠA

LE 2-4404

Namų tel. LE 6-9168

RETA PROGA!

\$10.000 įmokėti, 4 krautuvės ir įstaigos viršuje; \$9.500 metinių pajamų. Labai mažos išlaidos (šildymas ir mokesčiai). Turi būti parduotos. Zema kaina.

\$10.000 įmokėti, reguliarius dviejų seimų (dupleksas) namas High Park rajone. Abu butai po 6 kambarius. Du garažai ir privatus įvažiavimas. 50 pėdų pločio kiemas.

\$12.000 įmokėti, High Park rajone, naujas trijų seimų pastatas (tripleksas). Didelis kiemas. Garažai ir privatus įvažiavimas.

\$20.000 įmokėti, gražus 28 butų pastatas, tik 5 metų senumo. Gražūs butai, parketo grindys, kilimai, koridoriaus "intercom" sistema. 85x306 kiemas ir privatus įvažiavimas. Neausta kaina.

\$25.000 įmokėti, puikus 15 butų namas labai patogioje vietoje Bloor-Jane rajone. \$23.000 metinių pajamų; investuoti pinigai atneš 16% gryno pelno apmokėjus išlaidas ir mokesčius.

\$30.000 įmokėti, tik 4 metų senumo modernus 20 butų pastatas. Prestižiniam Bayview rajone. Virš \$28.000 metinių pajamų.

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W.

Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakaras — HU. 9-1543.

ŪKIS 37 HEKTARAI

\$14.500. Įmokėti apie \$3.000, vienas morgičius balansui, 70 mylių nuo Toronto, Dunville, Ont., su visais įrankiais, gražus sodas, 7 kambarių namas, gerame stovy.

DUPEKSA — INDIAN RD.

\$25.900. Įmokėti apie \$7000, vienas morgičius balansui, viso 11 kambarių, vandeniui-alyva šildomas, platus įvažiavimas, arti Bloor gatvės.

DUNDAS — RUSHOLME

\$17.900 pilna kaina; atskiras, mūrinis duplexas, 2 atskiri butai, vandeniui alyva apšildomas, 8 dideli kambariai. Įmokėti apie \$3.000.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

HOME OWNERS CENTRE

Statybinės medžiagos
2 MULOCK AVE. 769-5171 vak. 762-9759

- Įvairios medžiagos namų taisymams
- Lentos, fanera, stogams dengti medžiagos
- Grindų ir lubų plytelės, insuliacija
- Atliekam visus statybos darbus
- Statome priestatus, fabrikus, krautuves, namus

Sav. B. Saulėnas

DEIMANTAI — LAIKRODŽIAI — TAIŠYMAS — MONOGRAMOS

Latviška brangenybių krautuvė (Jeweller)

964½ BLOOR ST. W., Toronto 4, Ont. TEL. 533-2837.
Kviečia atsilankyti... Lietuviams duodama nuolaida.

SUPERTEST SERVICE STATION

Savininkas VYTAUTAS (Vic) DOBILAS
KVALIFIKUOTAS AUTO MECHANIKAS

2395 Bloor St. W. • Toronto • RO 9-6237

SUPERTEST ALL CANADIAN GAMINIAI

GAZOLINAS, TEPIMAS, ALYVOS KEITIMAS IR VISI ĮVARIŲ RŪŠIŲ AUTO MECHANINIAI PATAISYMAI. VISI APYLINKĖS LIETUVIAI MALONIAI KVICEAMI PASINAUDOTI SAVŲJŲ PATARNAVIMU.

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

1385 Queen St. W. (prie Lansdowne Ave.)

Telefonai: LE. 4-8456; LE. 4-8450

DUNDAS GLADSTONE, \$3.000 in., 6 dideli kamb., 2 modern. virtuvės, dvigubas garažas, 9 met. mokesčių, savininkas, nuipuko verslą, reikia ta nuosavybę skubiai parduoti.

\$4.000 įmokėti, 2 apart., krautuvė, tinka investavimui (virš \$3.000 metinių pajamų), vaaruose, prašo \$21.500.

KING — TYNDALLE, \$7.000 įmokėti, atskiras, 11 didelių kambarių, 3 virtuvės, 2 vonios, vand. apšildomas (naujas pečius), dvigubas garažas, be mokesčių, labai geras rajonas išnuomavimui.

BLOOR — DUNE, \$5.000 įmokėti. Gerų plytų, atskiras, 6 kamb. 2 virtuvės, krantavim, namų, vasarvietė, hotelis, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėmis sąlygomis paskolų-mokesčių.

ROYAL YORK. Vienaugštis (bungalovs). \$6.000 įmok. 6 dideli šviežūs kambariai, mūryta krosnis ir saldytuvas, poilsio kamb., garažas, be mokesčių.

JANE — DUNDAS, \$1.000 įmok. Atskiras, 5 kamb., geras apšildymas, moderni virtuvė, garažas.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bludžius

SPORTAS

S. AMERIKOS PABALTIEČIŲ

PIRMENYBIŲ PLAUKIMO

REZULTATAI

I. LAISVŲ STILIUM

Vyrų 400 m. — 1. estas 5:04.5, 2. latvis 6:03.3.

Berniukai 15-16 metų 200 m. — 1. R. Grybauskas 2:39.9, 2. Pačkauskas 3:05.8.

Vyrų 100 m. — 1. latvis Medleris 1:05.5.

Berniukai 15-16 metų 100 m. — 1. latvis A. Ziedonis 1:04.9, 2. estas 1:31.0, 3. estas 1:45.

Berniukai 13-14 metų 100 m. — 1. estas L. Troost 1:03.5, 2. R. Grybauskas 1:09.0, 3. latvis V. Jurkė 1:15.0, 4. J. Pačkauskas 1:15.4.

Berniukai 11-12 metų 50 m. — 1. J. Mažeika 34.4, 2. latvis A. Grasis 35.9, 3. A. Jurka 40.4.

Moterų 100 m. — 1. latvė J. Ziedonis.

Mergaičių 13-14 metų 50 m. — 1. latvė A. Lidums 35.1, 2. V. Jurevičiūtė 36.7, 3. latvė J. Ziedonis 41.2.

Mergaičių 11-12 metų 50 m. — 1. L. Balukaitė 36.3, 2. A. Kučinskaitė 36.9, 3. latvė A. Birkerts 43.5.

Mergaičių 10 metų ir jaun. 50 m. — 1. estė L. Troost 46.6.

II. KRŪTINE

Vyrų 100 m. — 1. latvis A. Ziedonis 1:22.8.

Berniukai 13-14 metų 100 m. — 1. latvis V. Jurka 1:31.2, 2. R. Grybauskas 1:42.5, 3. latvis 1:42.5, 4. estas 1:58.3.

Berniukai 11-12 metų 50 m. — 1. latvis A. Grasis 43.8.

Moterų 100 m. — 1. latvė M. Grasis 1:29.1.

Mergaičių 13-14 metų 50 m. — 1. latvė J. Ziedonis 48.0, 2. B. Baumilais 53.0.

Mergaičių 11-12 metų 50 m. — 1. latvė M. Grasis 41.6, 2. latvė A. Birkerts 52.3, 3. K. Baumilais 1:00.2.

Mergaičių 10 metų ir jaun. 50 m. — 1. estė L. Troost 1:19.6.

III. NUGARA

Moterų 100 m. — 1. G. Kerniūtė 1:39.3.

Mergaičių 13-14 metų 50 m. — 1. latvė Lidums 41.6, 2. G. Kerniūtė 42.4, 3. V. Jurevičiūtė 45.6, 4. D. Baumilaitė 53.9.

Mergaičių 11-12 metų 50 m. — 1. A. Kučinskaitė 44.9, 2. L. Balukaitė 50.2, 3. K. Baumilaitė 56.4.

Mergaičių 10 metų ir jaun. 50 m. — 1. estė L. Troost 59.5.

IV. PETELISKE

Moterų 100 m. — 1. latvė Lidums 1:41.9.

Mergaičių 13-14 metų 50 m. — 1. G. Kerniūtė 45.6.

Mergaičių 11-12 metų 50 m. — 1. latvė M. Grasis 40.3, 2. A. Kučinskaitė 43.8, 3. L. Balukaitė 49.7.

Mergaičių 10 metų ir jaun. 50 m. — 1. estė L. Troost 1:17.5.

V. INDIV. ĮVAIRIAUS PLAUKIMO

Vyrų 200 m. — 1. latvis 3:01.4.

Berniukai 13-14 metų 100 m. — 1. estas Troost 2:49.2, 2. latvis 3:11.7, latviai laimėjo ir sekantias dvi vietas.

Savaitės įvykiai

(Atkelta iš 1 psl.)

Grakčios ekspremjeras G. Pa-pandreu mėgina atgauti valdžią legaliu keliu, kreipdamasis į savo partijos parlamento narius, kurių dauguma pasisakė prieš dabartinį ministrį pirmininką A. Novas. Parlamente buvo iškeltas pasiūlymas, kad būtų atšauktas, bet posėdį teko atidėti, kai paaiškėjo, jog dalyvauja permažiau tokiu dideliu sprendimui atstovų skaičius.

Amerikiečių strateginiai bombonašiai B-52 iš Guam salos buvo peršauti į japonams priklausančią Okinavą. Pablogėjus oro sąlygoms Guam apylinkėse, Vietnamo bombardavimams buvo tikimasi panaudoti Okinavos aerodromus, bet Japonijos vyriausybė pareiškė oficialų protestą. Ji nenori, kad jos aerodromai būtų

naudojami operacijoms Vietnamo. Amerikiečių aviacijos vadovybė dabar teisinasi, jog lėktuvai į Okinavą atskrido bėgdami nuo Guame siaučiančio taifūno. Jie bus grąžinti į Guam, kai audra praeis.

Konradui Adenaueriui, buv. V. Vokietijos kancleriui, Vatikanas įteikė vieną aukščiausių pasiūlymų ženkli — "Didįjį Kristaus kapo riterio kryžių". Ordiną prisegė Sventosios Kolegijos rektorius kardinolas E. Tisserant.

James R. Hoffa, garsusis sunkvežimių vairuotojų unijos vadas, pamatė keliaujantį kalėjimo kryptimi. Apeliacinis teismas patvirtino bausmę, kuri jo laukia už mėginimą papirkti teismo prisiekusiuosius. Teisingumo departamentas jau daug metų deda pastangas šį unijos diktatorių pasodinti už grotų. Už šį nusikaltimą jam gresia iki 8 metų kalėjimo.

PASaulio LIETUVIŲ JAUNIMO METAI

(Atkelta iš 5 psl.)

lio Lietuvių Jaunimo Kongreso Komiteto. Jame dalyvaus PLB Valdybos pirm. U. J. Bachunas, vyk. vicepirm. St. Barzdukas, vicepirm. V. Kamantas, išd. J. Stanickis, Pasaulio LJK Komiteto pirm. Algis Zaprackas, Pasaulio LJK Komiteto vicepirm. V. Kleiza, Pasaulio LJK Finansų komisijos pirm. Pr. Razgaitis ir kiti. Posėdyje trumpai atsilankys ir vysk. dr. Pranas Brazys. Bus kalbama apie Kongreso pravedimą ir išlaikymo samatą.

PLB Valdybos pirm. Juozas U. Bachunas rugsėjo 16 d. išvyksta į Europą rūpintis lietuvių ir Jaunimo Metų reikalais. PLB inf.

LAISKAS IŠ VIETNAMO

Mieloji žmonele,

Patikėk man, vaikel, bet, kai aš grįšiu namo, tau teks išnešti "garbių". Tai yra vienas iš Pietų Vietnamo papročių, kuris pradeda labai patikti čia esantiems amerikiečiams.

TORONTO

Sv. Jono Kr. par. žinios

Prisikėlimo par. žinios

— Gerojo Ganytojo stovykla veikia ketvirtą savaitę. Ateinanti savaitgalį stovykla užbaigiamą. Visas savaitės stovyklaujančių vaikų skaičius buvo tarp 50-60. Stovyklavietės koplyčioje pamaldos sekmadieniais: 9, 10 ir 11 v., o šokiadieniais — 9 val. rytą.

— Ateinanti penktadienį, pirmąjį rugpjūčio mėnesį, pamaldos vakare 7.30. Esant šiuo metu vienam kunigui, rytinių pamaldų penktadienį nebus. Rytinėmis valandomis lankomi ligoniniai namuose.

— Už savaitės iš Vokietijos atvyksta Juozas Galilias šeima, susidedanti iš aštuonių asmenų: tėvų ir šešių vaikų. Gausiai šeimai pirmieji žingsniai Kanadoje bus reikalingi paramos iš šalies. Buto klausimas jau išspręstas: ponai Galiliai apsigyvens pas V. Vingėvičių, 36 Indian Rd. Atvykus kils darbo gavimo klausimas. Taip pat reikalinga pirmoji medžiaginė pagalba besikuriant.

— O. Vaitkevičienė gavo iš Lietuvos telegramą apie mamytės a.a. Onos Prūsienienės mirtį. Už velionės sielą giedotinės pamaldos šį šeštadienį 10 val. rytą.

— Už a.a. Bronių Vyskupatį, neseniai mirusį Vokietijoje, šv. mišiose prisiminimas Žolinėje, rugpjūčio 15 d. 11 val.

— Sv. mišios užsakytos: šį ketvirtadienį — už a.a. Benediktą Gavėnaitienę, penktadienio vakarą — už Joną Rinkevičių.

ONTARIO VAIKŲ
GLOBA

Naujas Child Welfare įstatymas greičiausiai pradės veikti nuo 1966 m. sausio m. 1 d. Įstatymo pakeitimai padidins Ontario duokles vaikų reikalingam. Vaikų globos institucijoms provincija dabar moka kaip subsidiją \$5.000.00 už lovą naujiems pastatams ir \$1.200 lovai pastatams, kurie priklauso privačioms agentūroms. Provincija taip pat padidins subsidijas vaikų išlaikymui ligi 75% faktinių išlaidų.

Pagal įstatymą apie 13.000 benamių vaikų, kurie užlaikomi 55 vaikų globos draugijų, globa bus pervesta vyriausybei. Tai pagelbės suvienodinti visose provincijose tarnybos metodus ir užtikrinti vaikams vienodą ir lygų traktavimą. Provincijos vyriausybė taip pat perims didžiųjų vaikų pagalbos draugijos daromų išlaidų. Ontario pilnai mokės išlaikymui vaikų, gimusių ne šeimoje, ir prisidės kštais globojant vaikus nuo 40 ligi 60% kartu su savi valdybėmis. Įvesdamas naująjį įstatymą, Gerovės ministeris Cecilas yra pasakęs: "Bus kreipiama didelio dėmesio visai tarnybai, ir finansai bus duodami draugiškos ne tik apsaugojant apleistus vaikus, bet apsaugojant ir galimą apleidimą".

Tarpe kitų naujojo įstatymo nuostatų yra: klausimo supaprastinimas sprendžiant vaiko gyvenamą vietą; didesnė grupinių globos namų priežiūra; apsauga prieš šmeižimą vaikų globėjų, apsauga prieš vaikų moralinį ar fizinį piktnaudžiavimą. Bus daugiau kreipiama

— Šį penktadienį, pirmąjį mėnesį, Mišios laikomos 7 ir 8 v. ryto ir 8 v. vak. Per visas Mišias klausomos išpažintys ir dalijama Komunija. Ligoniniai sakramentai aprūpinami dėl laiko iš anksto susitarus.

— Šį penktadienį, 8 v. vak. laikomos J. Luptak užrašytos Mišios už a. a. Ant. Simkų.

— T. Paulius iš savo trumpo poilsio Kanados šiaurėje Torontan grįžta šio šeštadienio vakarą. T. Placidus parapijon grįžo praėjusios savaitės viduryje.

— Pasibaigus Aušros stovyklai, kurioje atostogavo arti 200 vaikų, šiuo metu T. pranciškonių stovyklavietėje N. Wasagoje vyksta ateitininkų stovykla, kurioje yra 170 vaikų. Pasibaigus šiai, ten pat bus dar viena stovykla — jūrų skautijos.

— Gavus dalį plieno, parapijos namų statyba vėl pajudėjo pirmyn. Praėjusią savaitę plienų padangtos žemutinio rūšo lubos; šią savaitę jos bus išlietos betonu. Taip pat tikimasi dar šią savaitę gauti baldus ir perdangas naujosios saluokės luboms.

— Tradicinė metinė maldininkų kelionė į Midlando šventovę ir prie lietuviško kryžiaus bus paskutinį šio mėn. sekmadienį, rugpjūčio 29 d. Neturintiems galimybių ten nuvykti savom priemonėm bus nusamdytas autobusas.

— Pakrikštytas Vytautas ir Emilijos Grabauskų sūnus Gytis Jurgis. Tėvelius nuosirdžiai sveikina, o sūneliui linkime gausių Dievo malonių.

Dr. J. Žmuidzinai, Lietuvos konsulas Kanadoje, pats pirmasis įteikė pluoštą medžiagos apie buvusį savo mokytoją ir ateitininkijos tėvą profesorių Praną Dovydaičį. Medžiaga bus panaudota a.a. prof. Prano Dovydaičio monografijai.

Pasaulio lietuvių gydytojų suvažiavimas įvyksta 1965 m. rugšėjo 4-5 d. Detroito. Iškilminga akademija šaukiama rugšėjo 5 d. sekmadienį, po pietų Northland Inn viešbučio salėje (Southfield — 8 mylia, Greenfield). Pagrindinę paskaitą skaitys dr. Vytautas Vardys.

Rugšėjo 5 d. 7 val. vakare koncerto-baliaus pradžia armėnų salėje — Southfield - Northwester Hwy. Programą išpildys įžymis solistė Dana Stankaitytė.

Smulkesnė suvažiavimo ir koncerto programa bus paskelbta vėliau. Iš anksto rezervuojamos vietos; skambinti p. Vandai Vaitkievičiui Detroito tel. LO 5-8385. (mg)

Montrealio paštininkams tebe-streikuoja šis Ministerio Pirmo ninko įstaigos girdėti, kad valdžia galvoja apie visų Montrealio paštininkų, kurių yra 4.100, atleidimą. Tuo atveju į pastą laikinai būtų pašaukta kariuomenė.

dėmesio šeimoms, kur vaikai mušami. Skelbiami nuostatai teisams dėl įsūnijimo ar globojimo katalikų vaikų pas protestantus ir priešingai. C. Sc.

A. A. pulk. PR. SALADŽIUI mirus,

jo žmoną, dukrą ir sūnus nuosirdžiai užjaucia —

Toronto Ptvio Saulių Kuopa

"T.Z." aukotojai: rėmėjo prenumeratą atsiuntė D. Slavinskas; aukos: \$10 L. Bieliauskaitė; po \$2 — J. Lieberis, B. Laučys, J. Verbickas; po \$1 — V. Genčius, J. Kanyas.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė su baldais vyresnio amžiaus moteriai 79 Indian Grove, telefonas 762-1569.

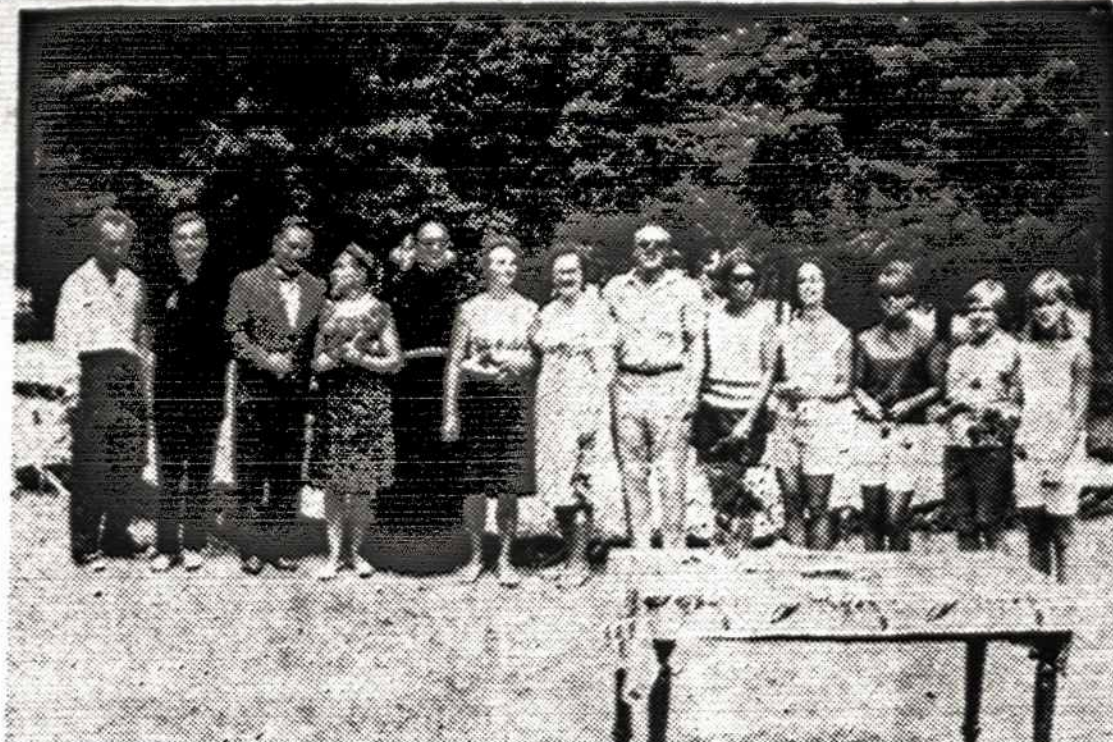
Išnuomojamas kambarys Roncesvalles ir High Park Blvd. rajone vienam asmeniui suaugusių šeimoje. Skambinti po 7 v.v. šokiadieniais tel. 535-8764.

High Park — Indian Rd. rajone išnuomojamas kambarys. Skambinti po 6 v.v. tel. RO 6-7915.

REIKALINGA moteris gyventi šeimoje gražioje aplinkoje ir pagelbėti motinai su vaikais. Tel. LE 6-3532.

UŽSAKYKITE DOVANŲ SUINTINIUS TIESIAI IŠ SAVO NAMŲ, TIK PASKAMBINKITE "TAURO" atst. ST. PRAKAPUI, Tel. R-7-9088, 18 BROOKSIDE AVE., Toronto 9. Ont.

atvykusi su daugybe porvazių, iš ko galėtis pasirinkti kas patiks. Medžiagos, batelių, skėtelių, pagaminti dalykai ir kt. MAISTO siuntiniai tiesiog iš Anglijos. AKORDONAI iš švedijos pigiau nei kur kitur. Pristatymas 3-5 savaitės. Visos apdovos.

"Aušros" stovyklos vadovybė iš kairės į dešinę — B. Vrublevičius, Tėvas Ambrozijus, OFM, J. Stempuzis, dr. M. Ramūnienė, Tėvas Paulius, OFM, A. Kuolienė, Seškvienė, V. Staškevičius, A. Sapjonytė, B. Mackevičiūtė, Grigaitė, D. Jurksaitytė ir N. Kėkšaitė.

Moksleivių ateitininkų stovyklai įpusėjus

Jau pasibaigė pirmoji moksleivių ateitininkų stovyklos Wasagoje savaitė, atnešusi daug gražių išpučių jos dalyviams.

Oficialus stovyklos atidarymas įvyko liepos 25 d., sekmadienį. V. Kolyčius pristatė stovyklos vadovybę, kurią sudaro: dvasios vadovas Tėv. Ged. Kijauskas, SJ, komendantas Romas Vaštoka, užsiėmimų ir programų vedėjas Antanas Saulaitis, mergaičių vadovė Audronė Skrupskelienė, berniukų vadovas Raimundas Stirbys, mergaičių vadovės padėjėjos — Zilvė Slektytė, Irena Dvilaitytė, Aldona Bušinskaitė, Irena Bartuševičiūtė, Liucė Bonckutė, Regina Kryžanuskaitė ir Danutė Lauskaitė, berniukų vadovo padėjėjas — Paulius Alšėnas, Eugenijus Bliskis, Rimas Danaitis, Jurgis Juodėnas, Rimas Petrauskas ir Algis Puteris, galestingoji sesuo Gražina Slektytė. Mums šeiminkauja p.p. Puterienė, Bekrienė, Bubelienė, Kaknevičienė, Martinkienė, Ozinskienė ir Razgaitienė, o ukvedžio pareigas eina p. Gudinskas.

Didžioji stovyklautojų dalis, kurių yra 152 iš 13 Kanados ir Amerikos vietovių, susirinko jau šeštadienį perimti stovyklą iš aušriečių. Po stovyklos perėmimo darbų buvo suorganizuotas susipažinimo vakaras. Sekmadienio diena praėjo besitvarkant, beįsiekiant užmirštų ir namie paliktų daiktų ir bendrai besimašinant stovyklavietėje, o vakare įvyko tikrieji susipažinimo šokiai. Visi susitikimo naujų draugų ir pasimatę su senais pažįstamais iš žiemos kursų Dainavoje.

Stovyklos programą pradėjome vykdyti pirmadienio rytą, pakeldami vėliavą ir išklausydami šv. Mišių. Po pusryčių apsitvarkėme, o paskui sportavome ir maudėmės ežere. Vakaro įvyko pirmieji užsiėmimai, kurių tikslas yra supažindinti stovyklautojus su lietuvių kalba, istorija ir literatūra. Visi stovyklautojai yra suskirstyti į mažus būrelius, ir juose kas dieną pradedami pusvalandžio pašnekesiai apie Krėvę, Mačernį, liaudies dainas ir pasakas, istoriją ir kitomis panašiomis temomis. Po to Zilvė Slektytė pravedė žaidimų vakarą, kurio metu lenktyniavome įsišilę ir bulvių maišus, varžėmės sprogdindami balionus ir valgydami obuolius.

Antradienį buvo pradėta studijinė programa Zilvės Slektytės pašnekesiu "Lietuviai Naujajame Pasaulyje". Ji apibūdino naujojo pasaulio moralines problemas, nurodymą lietuviui jame priklausančią vietą. Po paskaitos, susiskirstę į būrelius, diskutavome pateiktąsias mintis. Nutarėme, kad lietuvis negali izoliuotis lietuvių bendruomenėje, bet turi gyventi ir lietuvių, ir kanadiečių bei amerikiečių pasaulyje, rūpinamasis ir savo, ir kitų tautų skriaudomis.

Ramutis "Robin Hood" Vilbikaitis pravedė mėgiamiausia stovyklautojų sporto programą — šaudymą strėlėmis, o vakare įvyko būrelių pasirodymai scenoje. Visi jie buvo įdomūs, pradedant "girtuokliais" Rimu Danaičiu ir Antanu Stirbiu ir baigiant tradiciniu vaidinimu "Statula".

Trečiadienio ankstyvą rytą, lydimi pirmųjų lietaus lašų, tris autobusais 160 stovyklautojų išvyko į Midlandą. Ten aplankėme kankinių šventovę ir apžiūrėjome Ste. Marie tvirtovę, kurioje buvo įsikūrę pirmieji pranciščių Ontario provincijoje ir kuri dabar atstatoma Kanados šimtmečio proga. Iš Midlando pasukome į Cahigue, kur yra atkasamas, gamimas dalykas, didžiausias Huron indėnų kaimas visoje Ontario provincijoje. Į stovyklą grįžome pavargę ir išalkę. Pasidildėme prie lauko ir, užkandę apkeptų "marshmallows", nuėjome įsišilę. Ketvirtadienio rytą pašnekesio "Ateitininkas Naujajame Pasaulyje" pravedė Tėv. Kijauskas, SJ. Jis pabrėžė Bažnyčios norą, kad krikščionys būtų atviri visam pasauliui. Ateitininkų uždavinys, kaip tik ir yra tapti tokiais krikščionimis ir duoti pasauliui gyvenimo sintezę — centrinę krikščionišką mintį. Diskusijose kilo įvairių minčių — lietuvių tautos kova, kaip laisvalaikį galima tinkamai panaudoti. Po pietų pradėjo lyti, ir mes visi sulindom į didžiulį saulę — šokom, dainavom, žaidėm ir valgėm, laukdami saulutės pasirodymo.

Pirmoji savaitė pasibaigė jaunatviško džiaugsmo ir giedrojo nuotaikos ženkle. Dabar pradėjome antrąją, kurios dienotvarkėje yra kelionė į Stratfordą pamatyti Sekspyro "Julij Cezarį" ir daug kitų nuotykių bei įdomumų.

P a d ė k a

Kanados paštininkų streikui pasibaigus, dėkojame visiems skaitytojams ir bičiuliams, kurie jautriai atsiliepė į mūsų pagalbos prašymą. Buvo asmenų, atvažiausių net iš tolimesnių vietovių atsiimti vieno egzemplioriaus. Tai rodo, kaip artimas yra laikraštis lietuvių širdžiai.

Visiems dar kartą ačiū. "Tėviškos Žiburį" leidėjai, redaktorius ir administracija

Italijoje gyvenusių lietuvių suvažiavimas įvyks Čikagoje š.m. rugsėjo 4 d. Į šį suvažiavimą, tarp kitų, atvyksta ir Tėv. Peras Banūnas, OFM, dabartinis "Darbininko" administratorius. Visais suvažiavimo reikalais kreiptis šiuo adresu: Z. Krasauskas, 4602 So California Ave., Chicago, ILL. 60632, U.S.A.

"Draugai" buvo tema penktadienio pašnekesio. Jį pravedė Paulius Alšėnas, apibūdindamas draugystę bei jos pagrindinius bruožus — meilę, atvirumą, supratimą. Draugystei būtinas yra meilės ir draugiškumo dvasios ugdymas žmogaus širdyje. Pašnekesio pabaigoje Paulius davė visą eilę klausimų, ir mes taškų sistemoje galėjome įvertinti save ir savo draugus. Būtų gera ir tuos klausimus dar kartą atsakyti stovyklai užsibaigiant — tada matytume, ar pasitaisėme, ar ne.

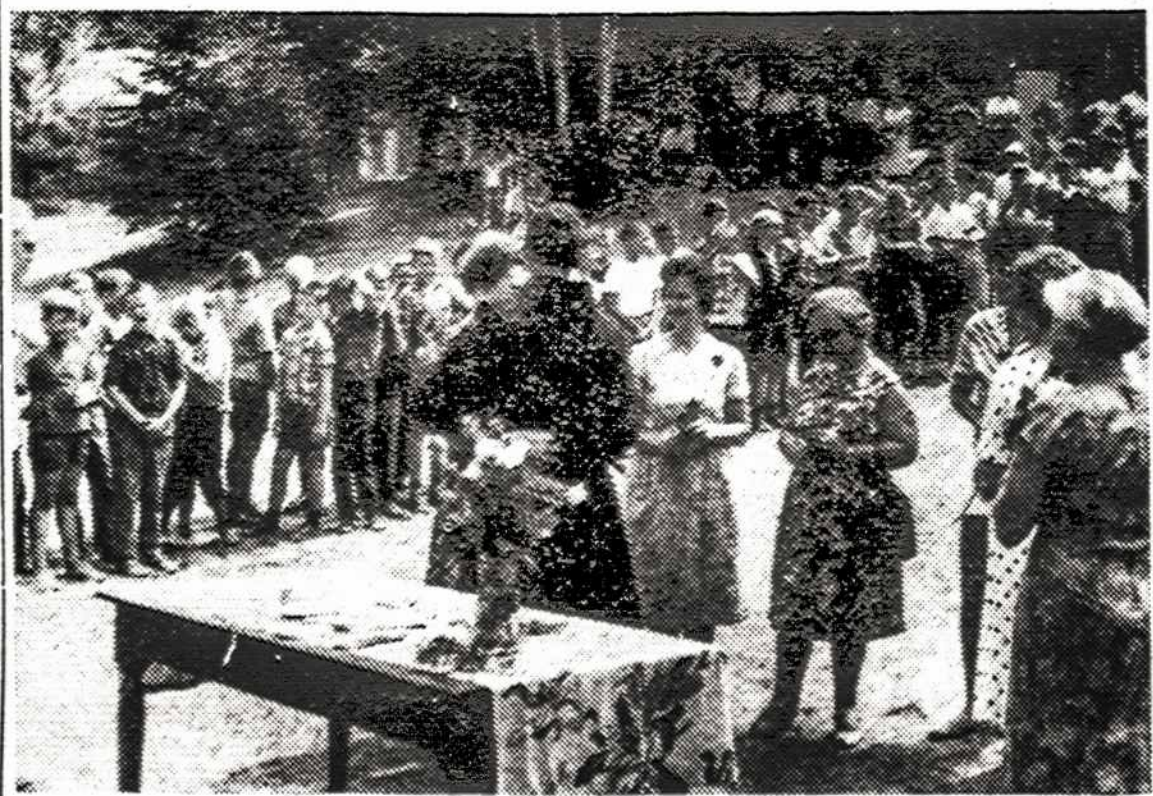
Po pietų pradėjome ruošti vakaro šokių. Ant stalų buvo pastatytos žvakės, o salėje iškabinti popieriniai kaspiniai. Tą vakarą salę mes pavertėme kabaretu. Prie puikios šokių nuotaikos sudarymo dar kartą prisidėjo nuskambėjusios dainos.

Raimundas Stirbys šeštadienį pravedė pašnekesį "Šių dienų pasaulis", apibūdindamas svarbiausias politines sroves, kurios veikia mūsų pasaulį — nacizmą, komunizmą, universalizmą. Stengėmės įvertinti šių srovių įtaką mums ir mūsų gyvenimui. Vakare įvyko didžiulis stovyklautojų ir svečių lauzas. Buvo daug įdomių pasirodymų — net kelionė į Marsą — ir daug gražių dainų.

Sekmadienio ryto tema buvo "Laisvalaikis". Irena Dvilaitytė aiškino, kad žmogus savo laisvalaikį turėtų praleisti ne tik eikvodamas laiką, bet ir siekdamas užsiėmimų, kurie praturtintų jo asmenybę ir praplėstų jo akiratį. Grupė stovyklautojų — Laima Gustaitytė, Irena Vaišnoraitė, Onutė Eštkaitytė, Irena Kasperičiūtė, Dalia Martutė, Romas Puteris, Algis Zabas ir Antanas Bušinskas — pateikė savo idėjas, kaip laisvalaikį galima tinkamai panaudoti. Po pietų pradėjo lyti, ir mes visi sulindom į didžiulį saulę — šokom, dainavom, žaidėm ir valgėm, laukdami saulutės pasirodymo.

Pirmoji savaitė pasibaigė jaunatviško džiaugsmo ir giedrojo nuotaikos ženkle. Dabar pradėjome antrąją, kurios dienotvarkėje yra kelionė į Stratfordą pamatyti Sekspyro "Julij Cezarį" ir daug kitų nuotykių bei įdomumų.

RP, PA, EB, AB

"Aušros" stovyklautojai rikiuojasi uždarymo iškilimėms

KELIONIŲ BIURAS
kelionėms po visą pasaulį.

O. K. JOHNSON & CO. LIMITED
697 Bay Street, Toronto 2. Tel. EM 6-9488

„Sąsnydamie Toronto“
nepamirškite užsukti lietuviškos dovanų, suvenirų, ir įvairių reikmenų krautuvėn „The Times“
1212 Dundas St. W. Tel. LE. 2-9547
J. BERZINSKAS
Užsakymai priimami ir paštu.

STARLITE
Driving School

Vokiška vairavimo mokykla
ved. Rudy Wolfinger
330 Queen St. W. Tel. EM 6-2957
Parengiamieji egzaminai įvairiomis kalbomis.

Lietuviška baldų
dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. LUBYS. Telef. WA 2-7981.
Namų telefonas AM 1-0537.

City Driving School

OFICIALIAI PRIPAZINTA
Ontario Safety League. Nemokami nurodymai jūsų namuose arba mūsų klasėje turintiems laikinai leidimus. Ir jau galima pradėti važinoti pirmą pamoką su standartine ar automatine mašina.
572 BLOOR ST. W. (prie Bathurst) ST. LE 2-3656

RAUDONOJI RANKA
QUEBEKE

Prieš kurį laiką pagautas teroristų grupės jaunuolis papasakojo, kad apie 500 jaunų prancūzų mokosi slaptoje Quebeco teroristų stovyklose, esančiose miškuose. Tokių stovyklų, jo teigimu, esą net 50, ir jos daugiausia yra Lake St. John apylinkėse. Pinių toms stovykloms išlaikyti pasirūpinama aplėšiant bankus, o be to gaunama ir aukų. Panašiu būdu apsirūpinama ir ginklais. Nors policija teigia, kad daugumoj vogtų ginklų jau yra surasta, bet jaunuolis mano, kad gera grobio dalis dar tebėra teroristų rankose.

KANADOJE

Beveik visos įmonės, kontroliuojančios Kanados žemės turšius, kaip anglis, nikelis, žiūbalis ir kt. yra grynai amerikiečių rankose. Nors politikai galvoja, kad reikėtų Kanadą išlėto aptikrėti užsieniečių, tačiau ekonomistai tai laiko neapraikišku ir beveik neįgyvendinamų dalyku.

Jaunuolių alkoholių skaičius Kanadoje didėja. Londone, Ont., 15 metų jaunuolis teisme buvo paklaustas, kodėl jis geria. Jo pasiteisinimas buvo, kad visi jo draugai geria, ir jis nenorįs iš jų išsiskirti. Ta pati problema yra ir lietuvių jaunuolių tarpe. Pirmoje vietoje dėl to reikėtų susirūpinti tėvams.

Valdžios tarnautojai turi nemažą privilegiją, bet kartu ir suvaržymų. Valdžios tarnautojai negali nueiti pas savo viršininką ir prašyti algos pakėlimo. Nepereina į kitą kategoriją gali tik laukti bendro pakėlimo, kuris dažnai iš anksto yra nustatytas.

Kanados oro linijų pilotai paprasė Susisiekimo Ministeriją, kad panaikintų aerodromuose automatinės dėžutės gynybės draudimui. Jų nuomone toks draudimas paskatina įvairius ekscentriškus apsidrausti augstom sumom ir bandyti išsinešti sprogtamą medžiagą į lėktuvą.

Kanadiečiai automobilių vairuotojai yra žymiai blogesni, negu JAV. Bendra pažiūra, kad amerikiečiai yra pavojingai šoferiai, yra klaidinga. Praėjusiais metais kiekvienai pravažiuotai 100 mil. mylių buvo 9,2 kanadiečiai, tuo tarpu JAV tai pačiai distancijai žuvusių skaičius buvo tik 5,7. 1964 m. Kanadoje automobilių nelaimėse žuvo 4.655 asmenys. Jeigu kanadiečiai būtų taip saugiai važiavę, kaip amerikiečiai, tai net 1.800 mažiau asmenų būtų žuvę, ir apdraudus kompanijos būtų sutalpusios \$180 mil.

PRIMINIMAI
VAIRUOTOJAMS,
VAŽIUOJANTIEMS
ŠLAPIU KELIU

Pirmieji lietaus lašai po sausros yra ypatingai pavojingi vairuotojams keliuose. Gazolino sluogsnis ant kelio, susimaišęs su sausais pirmiaisiais vandens lašais, sudaro labai pavojingą sąlygą. Prie šitų sąlygų yra didelis pavojus prarasti mašinos kontrolę. Gumos žinovai aiškina, kad pakanka savaitės sauso oro, ir jau ant kelio susidaro alyvos sluogsnelis, kuris gali būti vairavimo nelaimių priežastis. Tas pavojingas sluogsnis kelio paviršiuje susidaro iš motoro išmetamų gazolino lašelių. Apskaičiuojama, kad kasmet kiekvienoje kelio mylioje mašinos palieka net iki 800 galionių gazolino. Tik ilgas arba labai smarkus lietus paprastai tą sluogsni nuplauna.

Bet smarkus lietus atneša ir naujų pavojų. Yra patirta, (išties metų tyrinėjimai tai patvirtina), kad šlapiu keliu važiuojant vanduo laikosi po padangą. 80 mylių greičiu važiuojant, mašinos padangos vos liečia kietąjį kelio paviršių. Mašina ištikrųjų lyg ir plaukia vandeniui. Net ir 40 mylių greičiu važiuojant ir tik vidutiniškai šlapiu keliu padangos turi išlaikyti apie 8—9 paitų vandens per sekundę. O labai greitai važiuojant tam darbui atlikti tenka tik viena šimtas penkiasdešimtoji sekundės dalis. Važiuojant nudėvėtomis padangomis, tas "plaukimas" vandeniui prasideda dar anksčiau.

Yra tik vienas tikras būdas išvengti visų tokių pavojų ir nesklaidumų, būtent: sulėtink greitį ir išlik gyvas. Taip vairuotojams pataria CHSC (Kanados kelių saugumo taryba).

LĖKTUVAI IR MOTERS
AMŽIUS

Montrealio veikianti patarnautojų lėktuvuose (stewardess) unija, turinti 800 narių, nusiskundžia, jog "Air Canada" bendrovė 32 m. amžiaus moterį laiko jau pasenusia ir netinkama tarnybai ore. Tokioms bendrovė parūpina kitus darbus aerodromuose. Unijos vadovybė yra priešingos nuomonės — 32 m. amžiaus sulaukus moteris yra pačiame savo grožyje ir darbo jėgų zenite. Unija norėtų, kad patarnautojomės būtų leidžiama skraidyti iki 50 m. amžiaus. "Air Canada" atstovai tvirtina, kad šiam darbui yra būtinas didelis aklumas ir geroka dozė energijos, kuo paprastai yra apdovanotos tik jaunesnio amžiaus moterys. Klausimas perduotas darbo ministeriui Otavojai Allan MacEachen.

Torontiškie J. Vaštoka, M. A., kaip praneša New Mexico laikraštis "Albuquerque Journal", šią vasarą yra dailiojo meno lektore New Mexico College of Fine Arts. Dėsto primityvųjį ir modernųjį meną. Baigusi Toronto universitetą ir pagilinus studijas Columbi universitete New York'e, šį rudenį ruošiasi gauti daktaro laipsnį. Minėtas laikraštis, idėjęs p. J. Vaštokienės didelę fotografiją, plačiai aprašė jos studijų eigą, keliones bei atliktus tyrinėjimus primityvaus meno srityje. Pabaigoje pažymima, kad mokslininkė yra lietuviė iš Toronto ir kad jos vyras, taip pat lietuvis, dėstys antropologiją Trenton University, Peterborough, Kanadoje.

DISTRICT ESTATE
BROKERS INC.

Montreal Real Estate Board nariai
3907 Rosemont Blvd.
TEL. 722-2472
NAMAI, ZEME, PASKOLOS
A. GRAZYS 739-9328
P. JASUTIS — LA 2-7879
10 METŲ PATIRTIS

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE

AGENCY INC.

3907 Rosemont Blvd.

Tel: 722-2472

Res: 722-4735

GAISRAS — AUTOMOBILIAI

ATSAKOMYBE — GYVYBE

Tikslius ir greitas patarnavimas

"LITAS"

Adresas: 1465 De Seve Street

Montreal 20, Que., tel. 766-5827

4.5% už indėlius

4.0% už ein. s-tas

Mėnesinis palūkanų skaičiavimas.

Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2.000.

7.6% už asmen. paskolas

6.5% už nekiln. turto pask.

Visos paskolos atviros.

Pigus paskolų draudimas iki \$10.000.

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 v., išskyrus pirmadienius ir šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemont Blvd., tel. 722-2472; dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.